

II

(Akty o charakterze nieustawodawczym)

DECYZJE

DECYZJA KOMISJI

z dnia 15 grudnia 2009 r.

w sprawie pomocy państwa C 17/09 (ex N 265/09), której Niemcy zamierzają udzielić w celu restrukturyzacji Landesbank Baden-Württemberg*(notyfikowana jako dokument nr C(2009) 9955)***(Jedynie tekst w języku niemieckim jest autentyczny)****(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

(2010/395/UE)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską oraz Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 108 ust. 2 akapit pierwszy ⁽¹⁾,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

po wezwaniu państw członkowskich i innych zainteresowanych stron do przedstawienia uwag ⁽²⁾ i uwzględniając otrzymane odpowiedzi,

a także mając na uwadze, co następuje:

1. PROCEDURA

(1) Komisja decyzją C (2009) 5260 z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie C 17/09 ⁽³⁾ (zwaną dalej „decyzją w sprawie wszczęcia postępowania wyjaśniającego”) zatwierdziła na czas określony dokapitalizowanie oraz zastosowanie wobec Landesbank Baden-Württemberg (zwanego dalej: „LBBW” lub „bankiem”) środka w postaci uwolnienia od kłopotliwych aktywów. Środek miał zostać wdrożony przez kraj związkowy Badenia-Wirtembergia oraz inne instytucje publiczne. Jedno-

ześnie w wyżej wymienionej decyzji Komisja wyraziła wątpliwość, czy w kontekście wyceny wartości aktywów oraz kwestii podziału obciążeń, środek w postaci uwolnienia od kłopotliwych aktywów jest zgodny z przepisami UE w zakresie pomocy.

(2) Decyzja o wszczęciu postępowania została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* ⁽⁴⁾. Komisja wezwała wszystkie zainteresowane strony do przedstawienia uwag. Komisja nie otrzymała żadnych uwag od zainteresowanych stron.

(3) W kwestii dotyczącej metody wyceny wartości aktywów w ramach środka w postaci uwolnienia od kłopotliwych aktywów Komisja uzyskała zagwarantowane umową wsparcie specjalistyczne ekspertów zewnętrznych (Duff & Phelps, profesor Wim Schoutens), a także pomoc ze strony ekspertów Europejskiego Banku Centralnego (EBC).

(4) W dniu 9 października 2009 r. władze niemieckie przekazały Komisji plan restrukturyzacji LBBW, który był następnie wielokrotnie uzupełniany kolejnymi informacjami. Ostatnie szczegóły zostały przekazane dnia 3 grudnia 2009 r.

(5) Zorganizowano szereg spotkań z udziałem Komisji i władz niemieckich; miała również miejsce wymiana wiadomości drogą elektroniczną oraz telekonferencje.

(6) W dniu 3 grudnia 2009 r. władze niemieckie złożyły szereg obietnic dotyczących wdrożenia planu restrukturyzacji.

⁽¹⁾ Z dniem 1 grudnia 2009 r. w miejsce art. 87 oraz 88 Traktatu WE stosuje się art. 107 oraz 108 TFUE. Artykuł 87 i 88 Traktatu WE oraz art. 107 i 108 TFUE są w zasadzie identyczne. W niniejszej decyzji w stosownych przypadkach odniesienia do art. 107 i 108 TFUE należy traktować jako odniesienia do art. 87 i 88 Traktatu WE.

⁽²⁾ Dz.U. C 248 z 16.10.2009, s. 9.

⁽³⁾ Dz.U. C 248 z 16.10.2009, s. 9.

⁽⁴⁾ Zob. przypis 1.

2. OPIS ŚRODKÓW POMOCY

2.1. Beneficjent

- (7) LBBW to niemiecki bank krajowy (niem. *Landesbank*). Udziałowcami banku są kraj związkowy Badenia-Wirtembergia posiadający ok. 35,5 % akcji, Sparkassenverband Baden-Württemberg posiadający ok. 40,5 % akcji, a także miasto Stuttgart (prawie 19 %) oraz Landes-kreditbank Baden-Württemberg (prawie 5 % akcji). Wszyscy udziałowcy banku są podmiotami publicznymi lub stanowią własność państwa.
- (8) LBBW jest jednym z niewielu zintegrowanych pionowo banków krajowych. Działalność LBBW oraz jego spółek zależnych koncentruje się na przede wszystkim na średnich przedsiębiorstwach (MŚP i większe przedsiębiorstwa), a także na sektorze klientów prywatnych. LBBW oferuje usługi z zakresu bankowości prywatnej, pełniąc jednocześnie funkcję banku oszczędnościowego w mieście Stuttgart. Pozostałe obszary działalności LBBW to usługi w zakresie finansowania nieruchomości (*real estate*) oraz transakcje na rynku kapitałowym (*financial markets*). Ponadto bank oferuje usługi i produkty dla kas oszczędnościowych.
- (9) Na koniec czerwca 2009 r. całkowity bilans banku wynosił 448 mld EUR. Na żadnym z rynków krajowych, na których LBBW prowadzi działalność, bank nie posiada więcej niż [> 4] (*) % udziałów w rynku. Na rynkach lokalnych, stanowiących główny obszar działalności banku, wartości te są nieco wyższe. Udziały banku w rynku usług realizowanych na rzecz klientów instytucjonalnych wynoszą natomiast [< 15] % na terenie Badenii-Wirtembergii oraz [< 10] % na terenie Saksonii i [< 5] % na terenie Nadrenii-Palatynatu. W sektorze usług realizowanych na rzecz klientów prywatnych udziały LBBW kształtują się na poziomie [< 7] % na terenie Badenii-Wirtembergii, [< 2] % na terenie Saksonii i [< 1] % na terenie Nadrenii-Palatynatu. Udziały LBBW w sektorze rynku kapitałowego są niewielkie, zarówno w samych Niemczech, jak i w skali europejskiej.

2.2. Środki

- (10) W odniesieniu do banku zastosowano dwa środki wsparcia: udostępnienie kapitału kategorii pierwszej w wysokości 5 mld EUR oraz realizacja środka w postaci uwolnienia od kłopotliwych aktywów poprzez przejęcie gwarancji w wysokości 12,7 mld EUR w odniesieniu do dwóch portfeli ustrukturyzowanych papierów wartościowych o łącznej wartości 35 mld EUR⁽⁵⁾. Wszyscy udziałowcy banku uczestniczyli stosownie do wysokości posiadanych udziałów we wkładzie kapitałowym oraz pośrednio w środku w postaci uwolnienia od kłopotliwych aktywów.
- (11) Wniesienie wkładu kapitałowego nastąpiło poprzez proporcjonalne podwyższenie kapitału zakładowego, przy czym ustalono, że pierwszeństwo posiada wypłata dywidendy z nowego kapitału zakładowego proporcjonalnie do istniejącego kapitału. Bank natomiast płaci ogólne wynagrodzenie od tej kwoty w wysokości 10 %.

Bank planuje spłatę kapitału w pięciu transzach rocznych, począwszy od 2013 r.

- (12) Środek w postaci uwolnienia od kłopotliwych aktywów został przyznany w formie gwarancji, które zapewniają ochronę LBBW przed stratami i redukują wymagane przez organy regulacyjne zapotrzebowanie na kapitał własny ustrukturyzowanych papierów wartościowych. Gwarancje stanowią zabezpieczenie dla dwóch różnych portfeli.

Pierwszy z nich, tzw. „portfel ABS”, składa się z produktów strukturyzowanych o wartości 17,7 mld EUR, które są zarządzane bezpośrednio przez bank. LBBW przejmuje ryzyko pierwszej straty (*first loss*) w wysokości 1,9 mld EUR, natomiast kraj związkowy Badenia-Wirtembergia gwarantuje zabezpieczenie drugiej straty (*second loss*) wysokości 6,7 mld EUR. Według informacji przekazanych przez władze niemieckie rzeczywista wartość portfela na dzień 31 marca 2009 r. kształtowała się na poziomie [15–16] mld EUR, a wartość rynkowa na poziomie 10,137 mld EUR⁽⁶⁾. Efekt uwolnienia aktywów wyniósł [1–2] mld EUR.

Drugi z portfeli, tzw. „portfel SEALINK” dotyczy kredytu w wysokości 8,75 mld EUR, który został udzielony na rzecz spółki specjalnego przeznaczenia zarządzającej portfelem zawierającym strukturyzowane produkty. W przypadku portfela SEALINK kwota pierwszej straty wynosi 2,75 mld EUR. Strata ta jest zabezpieczona gwarancją kraju związkowego Saksonia, co zostało ustalone przez LBBW w ramach negocjacji dotyczących przejęcia SachsenLB przez LBBW⁽⁷⁾. Kraj związkowy Badenia-Wirtembergia przejął natomiast drugą stratę w wysokości 6 mld EUR, co oznacza, że banku LBBW nie dotyczy jakiejkolwiek ryzyko poniesienia strat. Według informacji przekazanych przez władze niemieckie rzeczywista wartość portfela na dzień 31 marca 2009 r. kształtowała się na poziomie [12–13] mld EUR, a wartość jego rynkowa na poziomie 8,006 mld EUR. Efekt uwolnienia aktywów dzięki gwarancji wyniósł [2,5–3,5] mld EUR.

- (13) Wartość rynkowa obu portfeli kształtuje się na poziomie 18,143 mld EUR, a ich rzeczywista wartość ekonomiczna wynosi [27–29] mld EUR.
- (14) Gwarancja została udzielona na czas nieokreślony i LBBW ma możliwość jej zakończenia. LBBW zobowiązało się do uiszczenia opłaty początkowej w oparciu o efekt uwolnienia aktywów w wysokości 4,4 mld EUR, do której to kwoty stosuje się stopę procentową na poziomie 7 % rocznie. W pierwszym roku opłata wyniesie 308 mln EUR; w kolejnych latach wysokość opłaty zostanie zmniejszona proporcjonalnie do gwarantowanej kwoty oraz skorygowana po dokonaniu weryfikacji w trakcie procedury restrukturyzacji.

(5) Władze niemieckie twierdzą, że według ekspertów LBBW bank w warunkach skrajnych w okresie następnych pięciu lat musi liczyć się z poniesieniem jedynie [30–40] % wszystkich oczekiwanych strat. Zdaniem władz niemieckich do 2020 r. straty wyniosą jedynie [1–2] mld EUR (czyli mniej niż wysokość pierwszej straty, określona na poziomie 1,9 mld EUR).

(7) Zob. decyzja Komisji w sprawie C 9/08 z dnia 4 czerwca 2008 r., Sachsem LB (Dz.U. L 104 z 24.4.2009, s. 34). Zob. przypis 4 decyzji o wszczęciu postępowania wyjaśniającego.

(*) Informacje poufne, również poniżej oznaczane przez [...].

(5) Szczegóły zob. decyzja o wszczęciu postępowania wyjaśniającego.

- (15) Władze niemieckie postanowiły, że wynagrodzenie z tytułu udzielenia gwarancji zostanie skorygowane w taki sposób, że LBBW wniesie ze skutkiem wstecznym opłatę w wysokości 366 mln EUR rocznie. W ten sposób wysokość ustalonej pierwotnie kwoty wynagrodzenia w pierwszym roku zostanie przekroczona o 28 mln EUR. Powyższe wynagrodzenie opiera się na dwóch różnych stopach procentowych: 6,25 % w odniesieniu do efektu uwolnienia aktywów oraz 10 % w odniesieniu do tej części gwarantowanej wartości, która wykracza poza rzeczywistą wartość ekonomiczną obu portfeli. Wartość efektu uwolnienia aktywów skorygowano do kwoty 4,476 mld EUR.
- (16) Dokapitalizowanie było niezbędne w celu wyrównania znaczących strat poniesionych przez bank w 2008 r., a także w celu pokrycia wyższego zapotrzebowania na kapitał. Uwolnienie aktywów było niezbędne ze względu na coraz większe korekty wartości dużych portfeli zawierających strukturyzowane papiery wartościowe, w związku z czym w drugim kwartale 2009 r. nie mogły zostać spełnione wymogi organów regulacyjnych dotyczące zapotrzebowania na kapitał własny.

2.3. Przyszły model działalności gospodarczej banku będącego beneficjentem

- (17) Plan restrukturyzacji przewiduje gruntowne zmiany modelu działalności gospodarczej LBBW. Podstawę stanowi skupienie się na regionalnym sektorze działalności LBBW, a także koncentracja na rynkach i klientach, w odniesieniu do których można spodziewać się wysokiego stopnia udziału w rynku oraz wystąpienia efektów sprzedaży krzyżowej. Ograniczona zostanie działalność na rynku kapitałowym oraz własna działalność handlowa. Ogólnie rzecz biorąc LBBW z grupy świadczącej usługi finansowe i prowadzącej działalność na rynkach kapitałowych oraz na rzecz klientów, oferującej pełen zakres usług i produktów, ma zostać przekształcony w bank komercyjny, którego działalność będzie w sposób wyraźny koncentrowała się na średniej wielkości klientach instytucjonalnych oraz klientach prywatnych. Bank będzie również oferował swoim klientom instytucjonalnym i kasom oszczędnościowym wybrane produkty w zakresie bankowości inwestycyjnej oraz produkty obsługi klientów korporacyjnych. Jeżeli chodzi o geograficzny aspekt działalności, to LBBW wycofa się z rynków zagranicznych lub ograniczy na nich działalność, koncentrując się jednocześnie na kilku najważniejszych regionach w Niemczech.
- (18) Restrukturyzacja zostanie przeprowadzona w oparciu o następujące wytyczne:
- umiarkowany wzrost w perspektywie średniookresowej w sektorze klientów instytucjonalnych i indywidualnych w Niemczech; koncentracja działalności w zakresie finansowania nieruchomości na niewielkiej liczbie krajów oraz na wybranych obiektach,
 - całkowite wycofanie się z inwestycji w strukturyzowane papiery wartościowe oraz inne formy działalności w zakresie substitutów kredytowych, stanowiące główną przyczynę aktualnych trudności LBBW; likwidacja istniejących portfeli,
 - znaczne ograniczenie skali działalności, przede wszystkim w odniesieniu do wartościowych transakcji oraz działalności na rynkach zagranicznych,
- sprzedaż istotnych udziałów oraz spółek zależnych.
- (19) LBBW po restrukturyzacji ma prowadzić działalność w pięciu kluczowych sektorach: Corporates I (średniej wielkości klienci instytucjonalni, Corporates II klienci biznesowi), Retail (klienci indywidualni), kasy oszczędnościowe, Real Estate (finansowanie nieruchomości) oraz Financial Markets (rynek kapitałowy). Ponadto LBBW będzie również w przyszłości oferować usługi na rzecz przedsiębiorstw, w szczególności bankowość transakcyjną, działalność finansową i rozrachunek papierów wartościowych, a także określone produkty dla kas oszczędnościowych. Obecność i działalność LBBW na rynkach zagranicznych ma zostać w znacznym stopniu ograniczona, a bank skoncentruje swoją działalność na trzech kluczowych rynkach, czyli Badenii-Wirtembergii, Nadrenii-Palatynacie i Saksonii, na których prowadzi działalność w związku z wcześniejszymi fuzjami banków krajowych.
- (20) Bez względu na przewidywany w obecnych planach umiarkowany wzrost, restrukturyzacja będzie miała bardzo istotny wpływ na wysokość całkowitego bilansu, a także na rachunek zysków i strat LBBW, nie tylko w odniesieniu do ich struktury, ale również całkowitej wartości. Całkowity bilans banku oraz wartość aktywów ważonych ryzykiem będą obniżane do 2013 r. w odniesieniu do 2008 r. przewidywalnie o [25–30] % lub o [30–35] % poprzez wycofanie się z działalności o niestrategicznym charakterze oraz sprzedaż udziałów. Po całkowitym wycofaniu się z wyżej wymienionych sektorów działalności bilans banku w porównaniu do danych z końca 2008 r. zmniejszy się łącznie o 182 mld EUR (ok. 41 %), a wartość aktywów ważonych ryzykiem o [80–90] mld EUR ([45–50] %). Redukcja wartości bilansu banku o ok. [35–45] % czy też redukcja wartości aktywów ważonych ryzykiem o ponad 50 % jest skutkiem wycofania się z działalności w zakresie substitutów kredytowych (co w znacznej mierze zostało zrealizowane w ramach środka w postaci uwolnienia od kłopotliwych aktywów). Ograniczenia w pozostałych kluczowych obszarach działalności mieszczą się w przedziale pomiędzy 25 % a 40 %.
- (21) LBBW wycofa się zatem z działalności w zakresie substitutów kredytowych, sprzeda posiadane udziały, zamknie znaczną część zagranicznych spółek zależnych i przedstawicielstw, wycofa całe linie produktów oferowane w ramach działalności prowadzonej na rzecz klientów korporacyjnych, wycofa się z działalności w zakresie udzielania kredytów hipotecznych oraz strategicznego handlu własnego, a także będzie unikał prowadzenia bardziej złożonej działalności na rynkach kapitałowych, ograniczy działalność w zakresie finansowania nieruchomości do kilku regionów oraz wybranych obiektów, wreszcie skoncentruje się na świadczeniu usług dla dużych klientów pochodzących z państw sąsiadujących z Niemcami⁽⁸⁾.

⁽⁸⁾ Jako przykłady rezygnacji ze szczególnie dużych inwestycji władze niemieckie przytaczają sprzedaż LBBW Securities LLC (broker/dealer), [...] oraz LRI Invest SA. Przedsiębiorstwo LBBW Securities LLC jest członkiem National Association of Securities Dealers i posiada na rynku amerykańskim licencję w zakresie transakcji *equity sales* oraz emisji niepublicznej. Przedsiębiorstwo to jest jedyną spółką zależną LBBW, która oferuje klientom LBBW tego rodzaju usługi. [...] jako jedyna w grupie LBBW oferuje usługi [...]. LRI Invest SA zarządza funduszami inwestycyjnymi, w tym funduszami, których udziały częściowo należą do prywatnych klientów banku BW (o wartości [...] EUR). Ponadto LRI Invest SA jest jedyną spółką należącą do LBBW, która [...] może [...].

(22) Większość operacji LBBW jest realizowana w kluczowym obszarze działalności. Na udziały oraz spółki zależne przypada łącznie jedynie ok. [6–8] % wszystkich aktywów ważonych ryzykiem należących do banku. Bank LBBW wyraził zgodę na znaczne ograniczenia swojego portfela udziałów. Wartość księgowa wszystkich udziałów przeznaczonych do sprzedaży w ramach restrukturyzacji wynosi 4,5 mld EUR (stan na dzień 31 grudnia 2008 r.), co odpowiada ponad 50 % łącznej wartości księgowej udziałów i spółek zależnych będących w posiadaniu banku.

(23) Istotna część zaplanowanej sprzedaży odnosi się do głównego obszaru działalności banku, czyli udziałów w przedsiębiorstwach należących do grupy finansowej S⁽⁹⁾:

a) DekaBank Deutsche Girozentrale (podmiot zarządzający aktywami Sparkassen-Finanzgruppe);

b) LBS Landesbausparkasse Baden-Württemberg (towarzystwo budowlane);

c) SV Sparkassen Versicherung Holding AG (towarzystwo ubezpieczeniowe).

(24) W ramach restrukturyzacji LBBW zredukuje liczbę pracowników głównej instytucji banku o 2 500, z obecnych 10 000 (liczba ekwiwalentów pełnego czasu pracy). Przyjmuje się, że restrukturyzacja nie tylko pozwoli obniżyć koszty administracyjne, ale również ustabilizuje dochody banku, ponieważ bank wycofa się z działalności w sektorach odznaczających się dużą niestabilnością.

2.4. Struktura organizacyjna

(25) Celem restrukturyzacji jest osiągnięcie prostszej, bardziej przejrzystej struktury przedsiębiorstwa, która przyniesie w konsekwencji zarządzanie LBBW przy mniejszym zużyciu zasobów. Zredukowane zostanie zapotrzebowanie w zakresie zarządzania ryzykiem oraz kontroli finansowej, ponieważ LBBW wycofa się całkowicie z działalności w określonych sektorach i zamknie linie produktowe, a ponadto ograniczy swoją działalność na rynkach zagranicznych oraz sprzeda posiadane udziały i spółki zależne.

⁽⁹⁾ Inne przypadki sprzedaży dotyczą ponadto bezpośrednio głównego obszaru działalności banku w sektorze średnich przedsiębiorstw, klientów prywatnych oraz instytucjonalnych, czyli na przykład spółek zależnych LBBW na terenie Europy [...] oraz spółki LBBW Luxemburg, które zajmują się przede wszystkim świadczeniem usług na rzecz klientów niemieckich operujących na głównych rynkach LBBW, podejmujących określone działania poza rynkiem krajowym.

(26) Obecna liczba partnerów handlowych zostanie zredukowana, a usługi świadczone na rzecz kas oszczędnościowych zostaną w bardziej przejrzysty sposób oddzielone od innych obszarów działalności, co pozwoli uzyskać bardziej przejrzysty obraz wyników finansowych osiągniętych przez bank. Aktywa pochodzące z likwidowanej działalności w zakresie substytutów kredytowych zostaną przekazane do tzw. *internal restructuring unit* i zarządzane będą odrębnie.

2.5. Ład korporacyjny

(27) Restrukturyzacji towarzyszą również istotne zmiany istniejącej struktury ładu korporacyjnego banku. Po pierwsze ulega zmianie odniesienie do zadań publicznych określonych w ustawie o banku krajowym Badenii-Wirtembergii (niem. *Gesetz über die Landesbank Baden-Württemberg*), co ma na celu podkreślenie, że LBBW będzie prowadził działalność we wszystkich obszarach w oparciu o kryteria ekonomiczne. Powyższa zasada została również uwzględniona w statucie LBBW, polityce handlowej oraz procedurach wewnętrznych banku. Aby odzwierciedlić fakt, że LBBW – pomimo, iż znajduje się w posiadaniu podmiotów publicznych – jest zarządzany jak podmiot prywatny, bank zostanie przekształcony z instytucji prawa publicznego w spółkę akcyjną. Tego rodzaju zmiana formy prawnej zostanie zrealizowana w taki sposób, że zostanie zapewnione zakończenie przekształcania banku w spółkę akcyjną najpóźniej do grudnia 2013 r. Ponadto do końca 2010 r. zostaną wdrożone istotne postanowienia dobrowolnego niemieckiego kodeksu zasad ładu korporacyjnego.

(28) Po drugie na nowo zostaną zdefiniowane funkcje organów statutowych banku, takich jak zgromadzenie właścicieli lub walne zgromadzenie, a także rada nadzorcza i zarząd, co pozwoli osiągnąć jaśniejszy podział zadań i większy stopień przejrzystości. Uprawnienia zgromadzenia właścicieli lub walnego zgromadzenia zostaną ograniczone do typowych zadań walnego zgromadzenia zgodnie z prawem spółek, w szczególności do zadań informacyjnych oraz podejmowania uchwał w sprawie wykorzystania zysku przez właścicieli. Zlikwidowane zostały natomiast szersze uprawnienia wykraczające poza powyższy zakres, które mogłyby umożliwiać wywieranie nieestosownego wpływu na zarządzanie spółką. Inaczej niż do tej pory funkcje w zakresie monitorowania i nadzorowania działań zarządu przypisano wyłącznie radzie nadzorczej. Wpływ rady nadzorczej na decyzje zarządu jest ograniczony do przypadków, w których ingerencja jest niezbędna zgodnie z obowiązującym w Niemczech prawem spółek lub zgodnie z ustawą o kredytach (KWG). Odpowiedzialność w zakresie bieżącego, operacyjnego zarządzania spółką została jednoznacznie powierzona zarządowi, co ogranicza możliwości wywierania przez właścicieli lub ich przedstawicieli nieestosownego wpływu na działalność banku.

[illegible]

- (32) Zgodnie ze scenariuszem bazowym rok 2009 będzie równie trudny jak rok poprzedni, a wskutek utrzymującego się kryzysu finansowego wartość produktu krajowego brutto (PKB) spadnie. Od 2010 r. oczekuje się stopniowej poprawy sytuacji, co może prowadzić do całkowitej normalizacji sytuacji na rynkach finansowych oraz w sektorze gospodarki. LBBW przyjmuje, że 2009 r. wartość PKB w Niemczech spadnie o 6,2 %, a w 2010 r. wzrośnie o 1 %; bank spodziewa się również, że po tym okresie do roku 2013 wartość PKB będzie stopniowo rosła do poziomu 2,5 %. Jeżeli chodzi o kwestię bezrobocia, to bank przyjmuje, że w roku 2010 stopa bezrobocia osiągnie maksymalną wartość na poziomie 9,8 %, w roku 2011 w dalszym ciągu wskaźniki bezrobocia będą wysokie, a następnie spadną do poziomu 8,3 % w 2013 r. Ponadto LBBW spodziewa się niewielkiej, powoli rosnącej inflacji, której wartość będzie wyraźnie niższa niż cele inflacyjne EBC. Pomimo ekspansywnej polityki pieniężnej oraz znacznego wzrostu deficytu budżetowego przyjmuje się, że w kontekście realnego wzrostu gospodarczego poniżej potencjału poziom inflacji będzie niski.
- (33) W oparciu o powyższe założenia LBBW spodziewa się następującego wpływu na swój główny obszar działalności. W obrocie papierami wartościowymi, stymulowanym głównie poprzez działalność w sektorze klientów indywidualnych, wartość dochodów utrzyma się na umiarkowanym poziomie. Wysokość prowizji może ulec znacznemu zmniejszeniu. Przypuszczalnie wartość prowizji nie będzie ponownie rosnąć w tak szybkim tempie, ponieważ klienci indywidualni zwrócą się raczej w stronę bardziej bezpiecznych form inwestowania, przede wszystkim lokat. Również ustanowienie nowych obowiązków prawnych, a także wysoki stopień przejrzystości produktów, spowoduje prawdopodobnie dalsze zwiększenie nacisku na marżę. Poprawa wyników finansowych jest natomiast spodziewana w przypadku sektora klientów instytucjonalnych, przede wszystkim średnich przedsiębiorstw. W kontekście wycofania się z rynku krajowych i międzynarodowych konkurentów LBBW dostrzega również szanse w rozszerzeniu zakresu działalności w charakterze banku zapewniającego stałą obsługę średnich przedsiębiorstw. Bank spodziewa się, że w roku 2010 popyt na tego rodzaju usługi wzrośnie. Ponadto LBBW przyjmuje, że poziom dochodów wzrośnie dodatkowo wskutek sprzedaży krzyżowej, w szczególności sprzedaży instrumentów hedgingowych zabezpieczających ryzyko związane ze stopami procentowymi, ryzyko walutowe oraz ryzyko cen towarów.
- (34) Jeżeli chodzi o dużych klientów, to LBBW spodziewa się w perspektywie średniookresowej wzrostu popytu na kredyty, a także wzrostu popytu nie tylko na klasyczne produkty wykorzystujące kapitał własny i obcy, ale również na usługi w zakresie restrukturyzacji bilansu przedsiębiorstw. Korzystny wpływ na działalność finansową LBBW mają występujące obecnie na rynku jednorazowe efekty, a także niezwykle korzystne warunki finansowania, będące skutkiem udostępnienia przez Europejski Bank Centralny dużych ilości kapitału na korzystnych warunkach. LBBW przyjmuje natomiast w perspektywie średniookresowej, że w przypadku ustabilizowania zmiennej sytuacji na rynkach finansowych oraz w całym sektorze gospodarki wielkość rynku wzrośnie. Konkretnie bank oczekuje umiarkowanego wzrostu w odniesieniu do strukturyzowanych produktów rynku kapitałowego oraz ożywienia działalności na rynkach kapitałowych.
- (35) W związku z powyższymi oczekiwaniami podjęto decyzję o zmniejszeniu uzależnienia LBBW od bardziej ryzykownych transakcji i zwiększeniu udziału bardziej stabilnych źródeł dochodów. Podjęto również decyzję o ograniczeniu ryzyka rynkowego i zastąpieniu zysków z prowadzenia własnej działalności handlowej dochodami z prowizji. Dotychczasowy, stosunkowo wysoki poziom ryzyka kredytowego został już zredukowany i również w przyszłości będzie podlegał ograniczeniu.
- (36) W przypadku pesymistycznego scenariusza, który przewiduje, że wartość aktywów ważonych ryzykiem będzie w latach 2011, 2012 i 2013 wyższa o 10 % od wartości określonych w scenariuszu bazowym, wartości kapitału będą wyraźnie niższe niż w przypadku scenariusza realistycznego. Jednakże bank będzie wówczas w dalszym ciągu spełniał wymogi organów regulacyjnych dotyczące zapotrzebowania na kapitał własny, ponieważ kwota kapitału podstawowego w żadnym momencie nie spadnie poniżej progu 7 %, a łączna wartość kapitału własnego będzie w każdym roku kształtowała się na poziomie co najmniej 10 %. W celu ustalenia wysokości oczekiwanych strat w obszarze działalności kredytowej na rzecz przedsiębiorstw bank przeprowadził dodatkowe testy w warunkach skrajnych, ponieważ załamanie się światowej wymiany handlowej miało szczególnie negatywny wpływ na ten obszar działalności banku, co było związane z ukierunkowaniem na eksport klientów LBBW na ich kluczowych rynkach. Pomimo, że sytuacja ta spowodowała dalsze obniżenie kapitału, bank dysponował w dalszym ciągu wystarczającą ilością środków buforowych.
- (37) LBBW dysponuje zróżnicowanymi źródłami finansowania swojej działalności. Bank finansuje swoją działalność przede wszystkim poprzez (i) działalność kas oszczędnościowych oraz innych instytucji finansowych; (ii) listy zastawne i inne papiery wartościowe; a także (iii) zobowiązania swoich klientów. Zgodnie z planem restrukturyzacji bank nie będzie miał trudności z finansowaniem swojej działalności. W szczególności finansowanie objętych ochroną obligacji gwarantowanych przez państwo, których termin wymagalności upływa przed 2015 r., nie spowoduje według planu restrukturyzacji niedoboru środków finansowych, ponieważ aktywa będące ich podstawą są likwidowane. Bank dysponuje znaczącą ilością aktywów, które nadają się na dyskonta w banku centralnym. LBBW może z nich skorzystać w przypadku pojawienia się problemów z płynnością finansową. Ponadto analizy oraz testy w warunkach skrajnych przeprowadzone na potrzeby zarządzania płynnością wykazały, że bank jest w stanie poradzić sobie z dalszym obniżeniem wiarygodności kredytowej nawet w trudnych warunkach bez wystąpienia problemów z płynnością.
- ## 2.7. Obietnice złożone przez władze niemieckie
- (38) Władze niemieckie zapewniły, że bank LBBW wdroży plan restrukturyzacji, a także przekazały następujące zapewnienia (dotyczące redukcji wartości bilansu banku i wartości aktywów ważonych ryzykiem oraz sprzedaży), a także zobowiązania dotyczące określonych zachowań rynkowych.
- „Rząd Federalny i LBBW zapewniają niniejszym realizację następujących środków strukturalnych odnoszących się do restrukturyzacji LBBW:
- [...]
3. LBBW zlikwiduje ok. 182 mld EUR, czyli ok. 41 % aktywów posiadanych w 2008 r. (wartość całkowitego bilansu banku na dzień 31 grudnia 2008 r. – ok. 448 mld EUR). Z tego aktywa o wartości ok. [125–135] mld EUR zostaną zlikwidowane do dnia 31 grudnia 2013 r.

4. LBBW zlikwiduje aktywa ważne ryzykiem o wartości [80–100] mld EUR, czyli ok. [40–60] % aktywów posiadanych w 2008 r. (całkowita wartość aktywów ryzyka na dzień 31 grudnia 2008 r. – ok. 178 mld EUR). Z tego aktywa o wartości ok. [60–80] mld EUR zostaną zlikwidowane do dnia 31 grudnia 2013 r.
5. LBBW dokona możliwie najlepszej sprzedaży wymienionych poniżej udziałów najpóźniej w określonym poniżej terminie, o ile udziały te nie zostały już sprzedane. Przy tym istotne i decydujące o wartości elementy obecnego obszaru działania w zakresie posiadanych udziałów mają być utrzymane i zaoferowane do sprzedaży.
- a. Sachsen DV Betriebs- und Servicegesellschaft mbH (spółka sprzedana w sierpniu 2009 r.)
- b. quirin bank AG (spółka sprzedana we wrześniu 2009 r.)
- c. DekaBank Deutsche Girozentrale (sprzedaż przewidziana do końca [...])
- d. Lassarus Handels GmbH (sprzedaż/likwidacja przewidziana do końca [...])
- e. LBBW Securities LLC (broker/dealer) (sprzedaż/zamknięcie przewidziane do końca [...])
- f. LBBW Luxemburg SA (sprzedaż [...] przewidziana do końca [...], likwidacja [...])
- g. LRI Invest SA (sprzedaż przewidziana do końca [...])
- h. LBBW Asset Management (Ireland) plc (sprzedaż lub zamknięcie przewidziane do końca [...])
- i. LBS Landesbausparkasse Baden-Württemberg[...] (sprzedaż przewidziana do końca [...])
- j. SV Sparkassen Versicherung Holding AG (sprzedaż przewidziana do końca [...])
- k. LBBW Immobilien GmbH (zasoby mieszkaniowe) (sprzedaż przewidziana do końca [...])
- l. [...] (sprzedaż przewidziana do końca [...])
- m. [...] (sprzedaż przewidziana do końca [...])
- n. [...] (sprzedaż przewidziana do końca [...])
6. Sprzedaż udziałów określonych w pkt 5 może zostać odłożona w czasie o [...] miesięcy, najpóźniej do dnia 31 grudnia 2013 r., jeżeli bank LBBW przedstawi dowody potwierdzające, że zyski uzyskane z tytułu sprzedaży byłyby niższe niż wartość księgowa udziałów wykazana w jednostkowym sprawozdaniu finansowym LBBW zgodnie z niemieckim kodeksem handlowym lub sprzedaż spowodowałaby straty wykazane w sprawozdaniu finansowym koncernu zgodnie z MSSF.
7. Kompletna i właściwa realizacja obietnic określonych w pkt 5 będzie na bieżąco i w pełnym zakresie nadzorowana i szczegółowo weryfikowana przez posiadającego odpowiednie kwalifikacje biegłego (*trustee*), najlepiej biegłego rewidenta. Biegły zbada również, czy wysokość ceny sprzedaży udziałów została ustalona w oparciu o kryteria ekonomiczne. W terminie trzech miesięcy od daty doręczenia niniejszej decyzji LBBW przedstawi Komisji kandydaturę odpowiedniego, niezależnego biegłego. Komisja może zgłosić zastrzeżenie do nominacji biegłego. Komisja może zażądać od biegłego wyjaśnień i doprecyzowania. Koszty honorarium dla biegłego ponosi LBBW.
8. W przypadku gdy udziały określone w pkt 5 nie zostaną sprzedane w wyznaczonym terminie, w tym również po wykorzystaniu wszystkich możliwości jego prolongaty, Komisja w drodze odrębnej decyzji może określić, że udziały zostaną sprzedane przez podmiot, któremu powierzono zarządzanie operacją zbycia (*divestiture trustee*). Koszty honorarium dla zarządcy ponosi LBBW.
9. LBBW dokona zamknięcia w najbliższym możliwym terminie, nie później jednak niż do dnia 31 grudnia 2010 r. następujących przedstawicielstw:
- a. Barcelona
- b. Madryt
- c. Paryż
- d. Amsterdam
- e. Mediolan
- f. Budapeszt
- g. Warszawa
- h. Praga
- Wielkość oddziałów w Londynie, Nowym Jorku, Singapurze i Tokio ulegnie znacznej redukcji.

Rząd Federalny i LBBW zapewniają, że LBBW wywiąże się następujących zobowiązań dotyczących zachowań rynkowych:

10. Bank LBBW w trakcie realizacji planu restrukturyzacji, czyli nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2012 r., będzie obsługiwał kapitał podporządkowany lub też unikał udziału w stratach kapitału podporządkowanego wyłącznie wówczas, gdy jeżeli zostanie do tego zobowiązany również bez likwidacji rezerw oraz pozycji nadzwyczajnych zgodnie z § 340 f/g niemieckiego kodeksu spółek handlowych.
11. Do dnia 31 grudnia 2012 r. bank nie będzie dokonywał przejęć instytucji finansowych będących konkurentami LBBW. Bank może utrzymać inne udziały, które w ramach modelu działalności LBBW należy przyporządkować do pierwotnej działalności w zakresie świadczenia usług na rzecz klientów, jeżeli nie ma to negatywnego wpływu na zdolność banku do funkcjonowania na rynku.
12. Zachowując zasady ekonomiczne, w ramach nowego modelu działalności bank LBBW będzie uczestniczył w ogólnej konsolidacji sektora banków krajów związkowych. W przypadku, gdyby LBBW uznał za konieczne zbadanie fuzji poszczególnych banków krajów związkowych, będzie się kierował wymogami dotyczącymi zapewnienia długoterminowej zdolności do funkcjonowania połączonych instytucji finansowych oraz trwałej zdolności do odpowiedniego kredytowania realnej gospodarki. Wszelkiego rodzaju przejęcia/fuzje w ramach ewentualnej konsolidacji sektora banków krajów związkowych wymagają uzyskania uprzedniej zgody Komisji UE.
13. Na rynkach, na których bank LBBW posiada znaczne udziały rynkowe, czyli w sektorze klientów indywidualnych oraz średnich przedsiębiorstw, bank ten nie będzie oferował do dnia 31 grudnia 2012 r. bardziej korzystnych cen niż najkorzystniejsze ceny oferowane przez dziesięciu najważniejszych konkurentów banku (według udziału w rynku).
14. Bank LBBW nie będzie wykorzystywał wobec swoich konkurentów korzyści wynikających z przyznania pomocy lub innych profitów z tego tytułu.
15. W ramach działalności w zakresie udzielania kredytów i inwestycji LBBW uwzględni zapotrzebowanie gospodarki na kredyty, w szczególności w odniesieniu do średnich przedsiębiorstw poprzez ustanowienie powszechnie stosowanych na rynku i zgodnych z wymogami organów regulacyjnych/instytucji bankowych odpowiednich warunków.
16. Ponadto LBBW zbada swoje wewnętrzne systemy zachęt pod kątem ich adekwatności i sprawi, że systemy te nie będą zachęcały do podejmowania zbyt wysokiego ryzyka, jak również że zostaną usta-

nowione w oparciu o zrównoważone i długoterminowe cele przedsiębiorstwa oraz że będą odznaczać się przejrzystością.

17. LBBW zwiększy jeszcze zakres monitorowania ryzyka nadzoru nad ryzykiem. W ramach powyższych działań cała działalność w zakresie substytutów kredytowych zostanie oddzielona od głównych obszarów działalności banku i zostanie podporządkowana jednostce internal restructuring unit (IRU), odrębnej pod względem organizacyjnym i funkcjonalnym. Jednostka ta zapewni odrębną ewidencję, sprawozdawczość, a także sterowanie w odniesieniu do likwidowanej działalności.
18. Bank LBBW od dnia 31 grudnia 2010 r. będzie prowadził odrębną ewidencję działalności na rzecz kas oszczędnościowych.
19. Bank LBBW będzie prowadził solidną, rozsądną i opartą na zasadzie zrównoważonego rozwoju politykę handlową.
20. Bank LBBW nie odniesie korzyści związanych z przepływem kapitału w związku z kwalifikowalnością struktury gwarancji do Eurosystemu.
21. Bank LBBW wniesie ze skutkiem wstecznym od dnia przyznania gwarancji opłatę w wysokości 6,25 % wartości początkowego efektu uwolnienia aktywów. Wartość efektu uwolnienia aktywów ulega zmniejszeniu proporcjonalnie do dostępnej wysokości gwarancji. Bank LBBW zapłaci dodatkowe wynagrodzenie roczne w wysokości 3,75 % w odniesieniu do części kwoty gwarancji udzielonej dla portfela sekurytyzacyjnego (portfel ABS), nieprzekraczającej wartości 1,5 mld EUR. Oznacza to, że LBBW będzie wypłacał wynagrodzenie w pełnej wysokości tak długo, jak kwota gwarancji udzielonej w odniesieniu do portfela sekurytyzacyjnego będzie kształtowała się na poziomie co najmniej 1,5 mld EUR; w przypadku gdy kwota gwarancji nie przekroczy wartości 1,5 mld EUR, wynagrodzenie będzie wypłacane jedynie w wysokości 3,75 % pozostałej wartości gwarancji.

Zapewnienia dotyczące ładu korporacyjnego

22. Dotychczasowa rada administracyjna zostanie przekształcona w niezależną radę nadzorczą zgodnie z kodeksem zasad ładu korporacyjnego.
 - a. Funkcje w zakresie nadzoru i monitorowania zostają przypisane wyłącznie radzie nadzorczej i nie będą tak jak dotychczas rozdzielone pomiędzy dwa gremia (zgromadzenie udziałowców i radę administracyjną). W przypadku transakcji o zasadniczym znaczeniu obowiązują powszechnie stosowane zastrzeżenia dotyczące wyrażenia zgody przez radę nadzorczą.

- b. Zarząd LBBW jest niezależny w bieżącym i operacyjnym zarządzaniu przedsiębiorstwem i ponosi odpowiedzialność wyłącznie przed spółką. Wykluczone jest przekazywanie zarządowi jakichkolwiek instrukcji, czy to przez radę nadzorczą, zgromadzenie właścicieli, czy też przez walne zgromadzenie.
- c. Dotychczasowe zgromadzenie wspólników zostaje przekształcone w walne zgromadzenie lub zgromadzenie właścicieli. Uprawnienia tego organu koncentrują się wokół typowych zadań walnego zgromadzenia spółki zgodnie z przepisami dotyczącymi spółek akcyjnych (np. podejmowanie uchwał w sprawie wykorzystania zysku przez właścicieli, zawieranie umów spółki, podejmowanie uchwał w sprawie rozwiązania spółki itd.).
- d. Wszyscy członkowie rady nadzorczej muszą posiadać kwalifikacje określone w najnowszej wersji dyrektywy w sprawie wymogów kapitałowych⁽¹⁰⁾ lub w § 36 ust. 3 zdanie pierwsze niemieckiej ustawy o kredytach (KWG). Członkowie rady nadzorczej posiadają odpowiednie kwalifikacje, jeżeli dysponują wiedzą niezbędną do realizowania funkcji kontrolnej, a także monitorowania działalności banku LBBW.
- e. Liczba członków rady nadzorczej zostaje zredukowana do 21.
- f. Połowa miejsc przysługujących udziałowcom w radzie nadzorczej zostanie obsadzona przez zewnętrznych ekspertów.
- g. W trakcie restrukturyzacji banku, czyli od momentu wdrożenia określonych zasad ładu korporacyjnego do momentu zmiany formy prawnej przedsiębiorstwa zgodnie z pkt 24 (poniżej) w roku 2013, funkcję przewodniczącego rady nadzorczej będzie sprawowała osoba będąca członkiem rady nadzorczej zgodnie z pkt 22 lit. f) (powyżej). Po tym okresie przewodniczący rady nadzorczej będzie mianowany zgodnie z procedurą przewidzianą niemieckimi lub europejskimi przepisami dotyczącymi spółek akcyjnych.

23. Komisje

a. Komisja ds. ryzyka

Obecna komisja ds. kredytów zostanie przekształcona w klasyczną komisję ds. ryzyka, której obowiązkiem będzie nie tylko podejmowanie decyzji w sprawie udzielenia kredytów zgodnie

z podziałem kompetencji, ale również intensywna analiza ogólnych kwestii związanych z zarządzaniem ryzykiem. Stanowisko przewodniczącego komisji obejmie członek rady nadzorczej dysponujący odpowiednią wiedzą w dziedzinie bankowości.

b. Komisja ds. audytu/bilansu

Pracami komisji ds. audytu będzie kierował członek rady nadzorczej dysponujący szczególnie szeroką wiedzą w dziedzinie rachunkowości bankowej.

c. Komisja prezydialna (komisja ds. personelu i nominacji)

Na potrzeby personalne zostaje utworzona komisja prezydialna. Przedstawiciele udziałowców wchodzący w skład tej komisji tworzą jednocześnie komisję ds. nominacji, która przekazuje zgromadzeniu właścicieli lub walnemu zgromadzeniu propozycje odpowiednich kandydatów do rady nadzorczej.

24. Zmiana formy prawnej: Wszystkie istotne merytoryczne zasady ładu korporacyjnego (przedstawione w pkt 22 i 23) spółki akcyjnej/SE zostaną bezpośrednio wdrożone nie później niż do dnia 31 grudnia 2010 r. Ze skutkiem najpóźniej na dzień 31 grudnia 2013 r. bank LBBW zostanie przekształcony w SE/spółkę akcyjną, przy czym oprócz wdrożenia merytorycznych zasad ładu korporacyjnego do końca 2010 r. zostaną przygotowane również środki o charakterze prawnym i statutowym, które umożliwią dokonanie zmiany formy prawnej banku nie później niż dnia 31 grudnia 2013 r.

25. Zapewnienie, że przedsiębiorstwo będzie prowadziło działalność w oparciu o kryteria ekonomiczne

a. Na poziomie ogólnym

W treści ustawy o banku kraju związkowego Badenia-Wirtembergia (niem. *Landesbankgesetz* – LBWG) należy wyjaśnić, że bank prowadzi działalność w oparciu o kryteria ekonomiczne oraz że musi uwzględniać przy tym zadania realizowane przez bank kraju związkowego.

b. Na poziomie przedsiębiorstwa

Należy zapewnić, że nowa działalność będzie realizowana w oparciu o stawki referencyjne, których wysokość nie będzie zniekształcona przez zobowiązania gwarancyjne poręczycieli.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. L 177 z 20.6.2006, s. 1, zmieniona dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/111/WE z dnia 16 września 2009 r. zmieniającą dyrektywy 2006/48/WE, 2006/49/WE i 2007/64/WE w odniesieniu do banków powiązanych z centralnymi instytucjami, niektórych pozycji funduszy własnych, dużych ekspozycji, uzgodnień w zakresie nadzoru oraz zarządzania w sytuacji kryzysowej (Dz.U. L 302 z 17.11.2009, s. 97).

c. Relacja z udziałowcami

Jeżeli chodzi o relację z udziałowcami, to pomiędzy spółką kapitałową a jej udziałowcami powinna obowiązywać klasyczna zasada ceny rynkowej (*arm's length principle*). Majątek spółki może być przydzielony właścicielom jedynie w formie zysku bilansowego oraz nadwyżki z likwidacji.

26. Dążenie do powszechnie stosowanego w branży zysku z kapitału (*return on equity*): Zgodnie z planem restrukturyzacji bank LBBW dąży w perspektywie średniookresowej (czyli po zakończeniu procesu restrukturyzacji w 2013 r.), a także w przyszłości, do uzyskania stopy zwrotu z kapitału własnego na poziomie [10–12] % przed opodatkowaniem przy stosownym do profilu ryzyka poziomie funduszy własnych.

Pozostałe zapewnienia:

27. Do 2013 r. włącznie władze niemieckie zobowiązują się przysyłać Komisji coroczne sprawozdanie z postępów działań. Sprawozdanie winno zawierać streszczenie dotyczące wdrożenia planu restrukturyzacji oraz szczegółowe informacje dotyczące sprzedaży udziałów i zamknięć spółek zależnych, oddziałów i placówek zgodnie z niniejszą decyzją. W sprawozdaniu należy określić datę sprzedaży lub zamknięcia, wartość księgową na dzień 31 grudnia 2008 r., cenę zbycia oraz wszystkie zyski i straty wynikłe ze sprzedaży lub zamknięcia. Sprawozdanie przedkłada się w ciągu miesiąca od zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego przez radę nadzorczą LBBW, najpóźniej do dnia 31 maja każdego roku”⁽¹¹⁾.

3. UWAGI WŁADZ NIEMIECKICH

- (39) Władze niemieckie wnioskuje o zatwierdzenie planu restrukturyzacji. Władze niemieckie nie zaprzeczają, że przedmiotowe środki stanowią pomoc państwa. Twierdzą jednak, że po korekcie wysokości wynagrodzenia z tytułu wdrożenia środków w postaci uwolnienia od kłopotliwych aktywów oraz po przedstawieniu obietnic środki te, jako pomoc restrukturyzacyjna, są zgodne ze wspólnym rynkiem zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE.

4. PRZYCZYNY WSZCZĘCIA POSTĘPOWANIA

- (40) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja wyraziła wątpliwość dotyczącą zgodności pierwotnego środka z komunikatem w sprawie postępowania z aktywami o obniżonej wartości we wspólnotowym sektorze bankowym⁽¹²⁾ (zwanego dalej „komunikatem w sprawie aktywów o obniżonej wartości”), w szczególności w kontekście wyceny wartości aktywów oraz kwestii podziału obciążeń. Jednakże w opinii Komisji spełnione zostały określone w komunikacie

w sprawie aktywów o obniżonej wartości wymogi w zakresie kwalifikowalności aktywów, mechanizmu zarządzania aktywami, przejrzystości i ujawniania informacji, a także opłaty gwarancyjnej.

- (41) Wątpliwości Komisji dotyczące wyceny odnoszą się do zastosowanej metody, a także założeń przyjętych przez eksperta LBBW przy obliczaniu rzeczywistej wartości ekonomicznej portfeli. Komisja uważa, że założenia te nie były wystarczająco ostrożne. Przede wszystkim Komisja uznała założenia dotyczące prawdopodobieństwa niedotrzymania zobowiązań, wyboru stopy zwrotu, zmiany cen nieruchomości na niektórych rynkach oraz współzależności za niewystarczająco konserwatywne. Ponadto portfel ABS nie został w całości zabezpieczony.
- (42) W związku z powyższym Komisja wyraziła wątpliwości dotyczące podziału obciążeń (w tym wynagrodzenia), ponieważ jakakolwiek korekta rzeczywistej wartości ekonomicznej aktywów ma bezpośrednie konsekwencje dla określenia wysokości opłaty za udzielenie gwarancji.

5. OCENA ŚRODKÓW POMOCY

5.1. Istnienie pomocy

- (43) Zgodnie z art. 107 ust. 1 TFUE wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiejkolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi.
- (44) Już w decyzji o wszczęciu postępowania wyjaśniającego Komisja stwierdziła, że dokapitalizowanie LBBW oraz środek w postaci uwolnienia banku od kłopotliwych aktywów stanowią pomoc państwa. Element pomocy we wkładzie kapitałowym wynosi 5 mld EUR. Kwota pomocy w przypadku środka w postaci uwolnienia od kłopotliwych aktywów odpowiada różnicy pomiędzy wartością przekazania aktywów a ceną rynkową – zgodnie z komunikatem w sprawie aktywów o obniżonej wartości. Wartość przeniesienia odpowiada wartości nominalnej portfela pomniejszonej o wartość pierwszej straty (*first loss*). Przyjmując, że wartość rynkowa aktywów kształtuje się na poziomie 18,143 mld EUR (10,137 mld EUR oraz 8,006 mld EUR), a wartość ekonomiczna 27,915 mld EUR (15,635 mld EUR oraz 12,280 mld EUR), to łączna wartość środka w postaci uwolnienia od kłopotliwych aktywów wynosi 9,772 mld EUR.
- (45) Wysokość pomocy dla obu środków łącznie kształtuje się na poziomie 14,8 mld EUR. Kwota ta stanowi 9 % wartości aktywów ważonych ryzykiem należących do banku LBBW.

⁽¹¹⁾ Źródło: Pismo władz niemieckich z dnia 3 grudnia 2009 r.

⁽¹²⁾ Dz.U. C 72 z 26.3.2009, s. 1.

5.2. Zgodność pomocy z rynkiem wewnętrznym

5.2.1. Zastosowanie artykułu 107 ust. 3 lit. b) TFUE

(46) Zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE Komisja może zdecydować, że pomoc państwa jest zgodna z rynkiem wewnętrznym, jeżeli ma ona na celu „zarządzenie poważnym zaburzeniom w gospodarce państwa członkowskiego”. Komisja stwierdza, że w dalszym ciągu istnieje niebezpieczeństwo poważnych zaburzeń w gospodarce Niemiec, a środki w zakresie wsparcia banków są odpowiednie do zarządzenia temu niebezpieczeństwu. W związku z powyższym należy dokonać oceny przedmiotowych środków pomocy w oparciu o art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE.

(47) Oba środki zostały zatwierdzone na czas określony w decyzji o wszczęciu postępowania wyjaśniającego na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE oraz na podstawie odpowiednich komunikatów Komisji (komunikatu o zastosowaniu zasad pomocy państwa do środków podjętych w odniesieniu do instytucji finansowych w kontekście obecnego, globalnego kryzysu finansowego)⁽¹³⁾ („komunikat bankowy”), komunikatu o dokapitalizowaniu instytucji finansowych w związku z obecnym kryzysem finansowym: ograniczenie pomocy do niezbędnego minimum oraz mechanizmy zabezpieczające przez nadmiernym zakłóceniem konkurencji⁽¹⁴⁾ („komunikat o dokapitalizowaniu”), komunikatu w sprawie postępowania z aktywami o obniżonej wartości we wspólnotowym sektorze bankowym⁽¹⁵⁾ („komunikat w sprawie aktywów o obniżonej wartości”) oraz komunikatu Komisji w sprawie przywrócenia rentowności i oceny środków restrukturyzacyjnych stosowanych w sektorze finansowym w dobie kryzysu zgodnie z regułami pomocy państwa⁽¹⁶⁾ („komunikat dotyczący restrukturyzacji”). Ponieważ jednak Komisja w dalszym ciągu miała związane z prawem konkurencji wątpliwości w odniesieniu do środka w postaci uwolnienia od kłopotliwych aktywów, podjęła decyzję o wszczęciu postępowania. W związku z powyższym na obecnym etapie dochodzenia Komisja musi zbadać po pierwsze, czy w dalszym ciągu istnieją związane z prawem konkurencji wątpliwości w odniesieniu do środka w postaci uwolnienia od kłopotliwych aktywów, a po drugie, czy przedłużenie przyznanej na czas określony pomocy restrukturyzacyjnej jest zgodne z rynkiem wewnętrznym.

5.2.2. Zgodność z rynkiem wewnętrznym środka w postaci uwolnienia od kłopotliwych aktywów

(48) Komisja bada środki zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE na podstawie komunikatu w sprawie aktywów o obniżonej wartości⁽¹⁷⁾. Zgodnie z komunikatem w sprawie aktywów o obniżonej wartości środki pomocy związanej z aktywami są to środki, które zwalniają bank będący beneficjentem z konieczności wykazywania straty

lub rezerwy na pokrycie ewentualnych strat wynikających z utraty wartości jego aktywów (lub przewidują wynagrodzenie dla banku w związku z taką koniecznością) lub też uwolnienia kapitału ustawowego na inne potrzeby. W oparciu o szczególne kryteria należy zbadać, czy środki te są zgodne z rynkiem wewnętrznym. Ocena jest dokonywana na podstawie następujących kryteriów: (i) kwalifikowalność aktywów; (ii) przejrzystość i ujawnianie informacji; (iii) zarządzanie aktywami; (iv) odpowiedniość i spójności metodyki oceny; (v) odpowiednie ustalanie ceny oraz udziału w kosztach; oraz (vi) konieczność weryfikacji planu restrukturyzacji przez Komisję.

(49) W decyzji o wszczęciu postępowania Komisja stwierdziła, że środek w postaci uwolnienia banku LBBW od kłopotliwych aktywów spełnia wszystkie wyżej wymienione kryteria, abstrahując od kryterium metody wyceny oraz podziału obciążeń. Władze niemieckie rozwały jednak powyższą wątpliwość przedstawiając szereg propozycji zmian.

Wycena

(50) W ramach badania Komisja dokonała wyceny portfeli przy wsparciu wewnętrznych ekspertów Komisji oraz ekspertów z zewnątrz. Rzeczywista wartość ekonomiczna portfela ABS wynosi [14–15] mld EUR i jest tym samym o [1–2] mld EUR niższa od wartości przytoczonej przez LBBW. Komisja ustaliła natomiast, że rzeczywista wartość ekonomiczna portfela SEALINK została właściwie ustalona przez bank. W związku z powyższym potwierdziły się wątpliwości Komisji dotyczące wyceny kwalifikowalnych aktywów.

(51) W ramach badania różnego rodzaju środków w postaci uwolnienia od kłopotliwych aktywów przedstawiono Komisji różne metody, stosowane przez banki w celu obliczenia rzeczywistej wartości ekonomicznej portfela. W przypadku strukturyzowanych produktów kredytowych istnieje (wybrana przez LBBW) możliwość objęcia testem w warunkach skrajnych założeń dotyczących prawdopodobieństwa niedotrzymania zobowiązań, współzależności oraz przypadków dotyczących niespłacenia kredytu w odniesieniu do leżących u ich podstawy aktywów.

(52) Przy badaniu kwestii, czy przyjęte założenia były wystarczająco ostrożne, Komisja kierowała się innymi przypadkami, w szczególności wyceną portfela SEALINK banku LBBW oraz analizami przeprowadzonymi przez osoby trzecie. W ramach badania dla każdej klasy aktywów przyjęto inne założenia. W celu stwierdzenia, jaki wpływ powyższe założenia będą miały na portfel ABS, Komisja zwróciła się do ekspertów LBBW z wnioskiem o dokonanie wyceny średniej ważonej próby losowej dotyczącej 40 pozycji oraz 5 największych pozycji w oparciu o te założenia.

⁽¹³⁾ Dz.U. C 270 z 25.10.2008, s. 8.

⁽¹⁴⁾ Dz.U. C 10 z 15.1.2009, s. 2.

⁽¹⁵⁾ Dz.U. C 72 z 26.3.2009, s. 1.

⁽¹⁶⁾ Dz.U. C 195 z 19.8.2009, s. 9.

⁽¹⁷⁾ Komunikat ten wspomniano po raz pierwszy w decyzji Komisji z dnia 13 marca 2009 r. w sprawie pomocy państwa C 9/09, Dexia (dotychczas nie opublikowano).

- (53) Z uwagi na fakt, iż system ustrukturyzowanych transzy kredytu ma charakter kaskadowy, w wyniku zastosowania testów w warunkach skrajnych stwierdzono wystąpienie różnego rodzaju efektów. W przypadku niektórych klas aktywów, takich jak np. niespełniające wymogów UE kredyty w Zjednoczonym Królestwie transze odznaczały się szczególnie silną pozycją. Ich rzeczywista wartość ekonomiczna nawet w przypadku przyjęcia ostrożnych założeń była bardzo zbliżona do wartości rynkowej, choć z reguły wartość rynkowa tych portfeli była niższa od wartości nominalnej. Zupełnie inna sytuacja miała natomiast miejsce w przypadku transz papierów wartościowych zabezpieczonych portfelem kredytów hipotecznych (*commercial mortgage-backed securities*) oraz obligacji zabezpieczonych hipotekami (*commercial mortgage obligations*). W przypadku powyższej klasy aktywów wystąpiły największe różnice wartości, nie tylko pomiędzy oboma portfelami LBBW, ale również w odniesieniu do innych przypadków. W rezultacie wycena próbki dokonana na podstawie nowych, ostrożnych założeń, odnosząca się do aktywów o łącznej wartości nominalnej na poziomie 1 559 mln EUR wykazała różnicę 143 mln EUR w stosunku do kwoty określonej przez ekspertów LBBW na podstawie opracowanego przez nich „podstawowego scenariusza”.
- (54) Potencjalny wpływ na całość portfela Komisja ustaliła na podstawie ekstrapolacji. Komisja uwzględniła przy tym szereg aspektów jakościowych próbki, aby w ten sposób uniknąć niewłaściwego wzmocnienia określonych efektów. Zgodnie z tymi obliczeniami wysokość oczekiwanych strat w zależności od zastosowanej metody ekstrapolacji oraz współczynnika korygującego kształtuje się na poziomie od 2,9 mld EUR do 4,3 mld EUR.
- (55) Pominąwszy określone cechy charakterystyczne dla przedmiotowych portfeli, które mogłyby mieć nieuzasadniony, negatywny wpływ na te portfele, Komisja stwierdziła, że na podstawie najbardziej wyważonej analizy oczekiwanych strat można stwierdzić, że ich wartość w odniesieniu do całego portfela wynosi [3–4] mld EUR. W związku z powyższym rzeczywistą wartość ekonomiczną portfeli szacuje się na kwotę [14–15] mld EUR, czyli o [1–2] mld EUR niższą niż wartość wykazana w zgłoszeniu.

Podział obciążeń

- (56) Zgodnie z komunikatem w sprawie aktywów o obniżonej wartości banki powinny w jak największym zakresie same pokrywać straty związane z aktywami o obniżonej wartości. W związku z powyższym aktywa powinny być przekazywane po cenie odpowiadającej ich rzeczywistej wartości ekonomicznej lub niższej. Niezbędne jest w tym przypadku jednak, po pierwsze, dokonanie odpisu amortyzacyjnego odnoszącego się do rzeczywistej wartości ekonomicznej, zaś w przypadku gwarancji ustanowienie klauzuli „pierwszej straty”, zgodnie z którą wysokość pierwszej straty ponoszonej przez bank będący beneficjentem odpowiada różnicy pomiędzy wartością księgową a rzeczywistą wartością ekonomiczną aktywów.
- (57) W przedmiotowej sprawie dotyczącej pomocy państwa środków w postaci uwolnienia banku od kłopotliwych aktywów został wdrożony bez dokonania odpisu amortyzacyjnego rzeczywistej wartości ekonomicznej portfela ABS. Jednakże w celu zagwarantowania niezbędnego podziału obciążeń bank LBBW złożył obietnicę dotyczącą przejścia ryzyka pierwszej straty, obejmującą pokrycie pierwszych strat portfela objętego gwarancją w łącznej wysokości 1,9 mld EUR; w międzyczasie dokonano odpisu amortyzacyjnego całej powyższej kwoty.
- (58) Z uwagi na dokonaną przez Komisję korektę rzeczywistej wartości ekonomicznej portfela ABS do poziomu o [1–2] mld EUR niższego od kwoty ustalonej pierwotnie w ramach wyceny przeprowadzonej przez banki, wartość oczekiwanych strat w przypadku portfela ABS nie może zostać zrekompen-sowana przez dokonanie odpisu amortyzacyjnego lub przeniesienie odpowiedniego poziomu ryzyka pierwszej straty. W związku z powyższym, w celu zagwarantowania zgodności środka z przepisami dotyczącymi pomocy państwa oraz stosownie do komunikatu w sprawie aktywów o obniżonej wartości, niezbędne jest dokonanie dodatkowego odpisu amortyzacyjnego, który uwzględni spadek rzeczywistej wartości ekonomicznej aktywów, a w przypadku udzielenia gwarancji dla aktywów niezbędne jest dokonanie korekty „wartości przekazania” (czyli podniesienie wysokości dolnej ceny wykonania) do poziomu rzeczywistej wartości ekonomicznej. W przedmiotowym przypadku dokonanie tego rodzaju odpisu amortyzacyjnego bez wprowadzenia zmian struktury transakcji nie byłoby możliwe ze względu na istniejące zasady księgowości, ponieważ strukturyzowane papiery dłużne są chronione przed potencjalnymi stratami poprzez środek w postaci uwolnienia od kłopotliwych aktywów.
- (59) W związku z tym wartość przeniesienia jest wyższa od rzeczywistej wartości ekonomicznej. W przypadku przejścia ryzyka na poziomie powyżej rzeczywistej wartości ekonomicznej nie będzie spełnione kryterium dotyczące całkowitego podziału obciążeń przed zastosowaniem środka, określone w komunikacie w sprawie aktywów o obniżonej wartości. W związku z tym element pomocy zawarty w środku w postaci uwolnienia od kłopotliwych aktywów jest odpowiednio większy i może zostać zatwierdzony wyłącznie wówczas, gdy środkowi towarzyszy wprowadzenie warunków pozwalających na odzyskanie tej dodatkowej pomocy na późniejszym etapie, na przykład poprzez zastosowanie mechanizmów wycofania (*claw-back*), bądź też gdy środek przewiduje dogłębną restrukturyzację (zob. pkt 41 oraz sekcja 5.2. komunikatu w sprawie aktywów o obniżonej wartości).
- (60) W przypadku mechanizmu wycofania bank będący beneficjentem dokonuje zwykle zwrotu korzyści wynikającej z przejścia wyższego ryzyka. Oznacza to, że bank zobowiązany jest zwrócić całą objętą gwarancją kwotę, która wykracza poza rzeczywistą wartość rynkową aktywów. W przypadku gdy zwrot pełnej kwoty nie jest możliwy, konieczne jest zastosowanie daleko idących środków wyrównawczych.
- (61) W przypadku gwarancji odzyskanie pomocy jest możliwe poprzez ustanowienie stosownego wynagrodzenia za kwotę wykraczającą poza rzeczywistą wartość ekonomiczną. W przedmiotowym przypadku dla gwarancji o wartości 1,5 mld EUR wypłacane jest wynagrodzenie oprocentowane na poziomie 10 % w stosunku rocznym. Wynagrodzenie to obejmuje zarówno korzyści wynikające z zastosowania środka w postaci uwolnienia od kłopotliwych aktywów w odniesieniu do objętej gwarancją kwoty 1,5 mld EUR (obecna stawka wynagrodzenia wynosi 6,25 %), jak również podniesienie wartości o 3,75 % (co oznacza, że łączna roczna kwota wynosi 56,25 mln EUR) ⁽¹⁸⁾.

⁽¹⁸⁾ Na wniosek ten nie ma również wpływu jednostronne zbycie, chyba że gwarancja zostanie zmniejszona do kwoty poniżej 1,5 mld EUR. W takim przypadku LBBW ponosi wszelkie dalsze straty.

(62) Na pierwszy rzut oka to zwiększenie kwoty wynagrodzenia może wydawać się niewielkie. Należy jednak pamiętać, że – jak wspomniano powyżej – w przypadku poniesienia w przyszłości strat gwarancja państwa wchodzi w życie dopiero wówczas, gdy wyczerpany jest środek w postaci przeniesienia ryzyka pierwszej straty w wysokości 1,9 mld EUR. Nie jest zatem prawdopodobne skorzystanie z gwarancji zanim kraj związkowy Badenii-Wirtembergia jako podmiot udzielający pomocy państwa z opłat wniesionych przez LBBW utworzy znaczne rezerwy dla tego rodzaju płatności⁽¹⁹⁾. Ponieważ nie jest jasne, kiedy wystąpią potencjalne straty wykazane przez Komisję, istnieje możliwość, że wniesione opłaty okażą się wystarczające do pokrycia wszystkich ewentualnych strat. W związku z powyższym zwiększenie wysokości wynagrodzenia przyczynia się do rozwiania początkowych wątpliwości Komisji dotyczących podziału obciążeń. Ponadto zakres i skala obiecanej przez bank restrukturyzacji, a także środki wyrównawcze rekompensują w wystarczającym stopniu wszelkie niedoskonałości wymaganego przepisami prawa zwrotu pomocy. W związku z powyższym wątpliwości Komisji dotyczące stosownego podziału obciążeń zostały w tym względzie rozwiane.

(63) Z uwagi na fakt, że Komisja potwierdziła rzeczywistą wartość ekonomiczną portfela SEALINK, nie istnieje również potrzeba zastosowania środków dostosowawczych w tym zakresie.

Wynagrodzenie

(64) W decyzji o wszczęciu postępowania wyjaśniającego Komisja stwierdziła, że wynagrodzenie wniesione przez bank będący beneficjentem w odpowiedni sposób uwzględnia ryzyko przyszłych strat, którego wartość wykracza poza ryzyko znajdujące odzwierciedlenie przy określaniu „rzeczywistej wartości ekonomicznej” zgodnie z komunikatem w sprawie aktywów o obniżonej wartości. Wysokość wynagrodzenia została określona w oparciu o stopę procentową, która zostałaby zastosowana w przypadku odpowiedniego dokapitalizowania, przy czym zgodnie z komunikatem w sprawie aktywów o obniżonej wartości za kryterium przyjęto w tym przypadku efekt związany z uwolnieniem banku od kłopotliwych aktywów.

(65) Jednakże w kontekście efektu związanego z uwolnieniem banku od kłopotliwych aktywów wysokość wynagrodzenia powinna zostać obniżona o 0,75 % do poziomu 6,25 % w stosunku rocznym. Wymagany przez organy regulacyjne kapitał własny musi składać się w co najmniej 50 % z kapitału kategorii pierwszej. Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami prawa⁽²⁰⁾ kapitał kategorii drugiej nie może przekraczać wartości 100 % kapitału kategorii pierwszej. Oznacza to, że w celu spełnienia wymogów organów regulacyjnych kapitał własny może składać się w 50 % z kapitału kategorii pierwszej oraz w 50 % z kapitału kategorii drugiej. Z uwagi na

fakt, że zgodnie z zaleceniem Europejskiego Banku Centralnego z dnia 20 listopada 2008 r. w sprawie środków w zakresie dokapitalizowania powinna istnieć różnica 1,5 % pomiędzy ceną za kapitał kategorii pierwszej a ceną kapitału kategorii drugiej, stosowne jest obniżenie wartości o 150 punktów bazowych⁽²¹⁾. Jeżeli zgodnie z komunikatem w sprawie dokapitalizowania za stosowną wysokość wynagrodzenia dla kapitału kategorii pierwszej bez wkładu kapitałowego można uznać wartość 7 %, to w przypadku kapitału drugiej kategorii należy zastosować wynagrodzenie na poziomie 5,5 %. Średnia dla obu stawek wynosi 6,25 %.

(66) Dlatego też bank LBBW w związku z początkowego efektem uwolnienia aktywów musi wnieść wynagrodzenie na poziomie 4,476 mld EUR, oprocentowane według stawki 6,25 % w skali roku, co odpowiada kwocie 279,75 mln EUR rocznie. Łącznie kwotą podlegającą zwrotowi, wynoszącą 56,24 mln EUR, wysokość wynagrodzenia kształtuje się zatem na poziomie 336 mln EUR rocznie, co w kontekście przytoczonych powyżej aspektów jest kwotą proporcjonalną.

5.2.3. Zgodność pomocy restrukturyzacyjnej z rynkiem wewnętrznym

(67) Komisja musi zbadać kontynuację wszystkich dotyczących środków na ratowanie jako pomoc restrukturyzacyjną. Badanie, czy pomoc restrukturyzacyjna jest zgodna z rynkiem wewnętrznym jest w kontekście kryzysu finansowego przeprowadzane w oparciu o komunikat Komisji dotyczący restrukturyzacji. Jeżeli nawet we wcześniejszych decyzjach odwoływano się do wytycznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw⁽²²⁾, to w pkt 49 komunikatu dotyczącego restrukturyzacji Komisja wyjaśniła, że dla oceny pomocy na restrukturyzację banków, zgłoszonej Komisji najpóźniej w dniu 31 grudnia 2010 r., Komisja będzie stosować komunikat dotyczący restrukturyzacji, a nie wytyczne wspólnotowe dotyczące pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw.

(68) Jeżeli chodzi o niezbędność oraz skalę restrukturyzacji, to w komunikacie dotyczącym restrukturyzacji nie określono, na jakich warunkach bank musi ewentualnie przedstawić plan restrukturyzacji, a tylko odniesiono się do wcześniejszych komunikatów. Komisja uważa, że w przypadku banku LBBW niezbędne jest przeprowadzenie dogłębnej restrukturyzacji, ponieważ udzielenie pomocy państwa zapobiegło zamknięciu przedsiębiorstwa przez organy nadzoru bankowego, a wartość pomocy stanowiła łącznie ponad 2 % wartości aktywów banku ważonych ryzykiem. Powyższe stanowisko jest zgodne z pkt 4 komunikatu dotyczącego restrukturyzacji oraz z pkt 55 komunikatu w sprawie aktywów o obniżonej wartości.

⁽¹⁹⁾ Zob. w szczególności przypis 4.

⁽²⁰⁾ Dyrektywa 2006/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe (wersja przekształcona) (Dz.U. L 177 z 30.6.2006, s. 201).

⁽²¹⁾ Decyzja Komisji z dn. 31 lipca 2009 r. w sprawie pomocy państwa N 314/09, Deutsche Entlastungsregelung für wertgeminderte Vermögenswerte (Dz.U. C 199 z 25.8.2009, s. 3).

⁽²²⁾ Dz.U. C 244 z 1.10.2004, s. 2. Wyraźnie zwraca się na to uwagę w pkt 42 komunikatu bankowego z października 2008 r.

- (69) W planie restrukturyzacji, który ma być wdrożony w odniesieniu do banku będącego beneficjentem, należy zgodnie z komunikatem dotyczącym restrukturyzacji wykazać, że plan ten jest odpowiedni do przywrócenia długoterminowej rentowności banku. Po drugie wysokość pomocy należy ograniczyć do niezbędnego minimum, a wkład własny banku i właścicieli jego kapitału w restrukturyzację powinien być jak największy. Niezbędne jest również podjęcie środków mających na celu ograniczenie zakłócenia konkurencji, powstającego wskutek sztucznego podtrzymywania pozycji rynkowej beneficjentów, a także w celu zapewnienia środków mających na celu utrzymanie konkurencyjności sektora bankowego. Ponadto niezbędne jest również wyjaśnienie zagadnień monitorowania i procedury.
- Przywrócenie długoterminowej rentowności
- (70) W przypadku oceny wpływu na konkurencję planu restrukturyzacji Komisja zapewnia, że bank jest w stanie przywrócić długoterminową rentowność niewymagającą pomocy państwa (sekcja 2 komunikatu dotyczącego restrukturyzacji).
- (71) Zgodnie z komunikatem dotyczącym restrukturyzacji bank osiąga długoterminową rentowność, jeżeli jest w stanie konkurować o kapitał na rynku na podstawie własnych osiągnięć zgodnie z odpowiednimi wymogami prawnymi. Oznacza to również, że bank jest w stanie pokryć wszystkie swoje koszty oraz wypracować odpowiedni zwrot zaangażowanego kapitału z uwzględnieniem profilu ryzyka banku. Długoterminowa rentowność wymaga również, aby każda otrzymana pomoc państwa została w określonym czasie zwrócona, jak przewidziano w chwili jej przyznawania, lub, aby była odpłatna zgodnie z normalnymi warunkami rynkowymi, gwarantując w ten sposób wstrzymanie jakiegokolwiek dalszej pomocy państwa. Powrót banku do rentowności powinien nastąpić przede wszystkim na skutek zastosowania środków wewnętrznych oraz zostać zrealizowany w oparciu o wiarygodny plan restrukturyzacji. Ponadto w planie restrukturyzacji należy podać przyczyny problemów banku i jego słabe punkty oraz wyjaśnić, jak proponowane środki restrukturyzacyjne pomogą rozwiązać najważniejsze problemy banku. Restrukturyzacja wymaga wycofania się z działalności, która w perspektywie średnioterminowej nadal przynosiłaby straty strukturalne.
- (72) Po pierwsze, wydaje się, że restrukturyzacja rozpoczęta w oparciu o plan restrukturyzacji przedstawiony przez władze niemieckie jest odpowiednia do przywrócenia rentowności banku LBBW. W planie restrukturyzacji oszacowano na 2013 r. udział kapitału kategorii pierwszej na [9–11] %, a wysokość stopy zwrotu z kapitału własnego na poziomie [10–12] %. Powyższe dane liczbowe – nawet w warunkach skrajnych – wykraczają znacznie poza poziom wymagany przez organy regulacyjne i są zgodne z oczekiwaniami rynku wobec banku o profilu ryzyka takim jak LBBW. Zgodnie z planem restrukturyzacji bank LBBW będzie w stanie pokryć wszystkie swoje koszty i rozpocząć w roku 2013 spłacanie pomocy państwa. Ponadto nie istnieją żadne dowody wskazujące na potencjalne problemy finansowe banku. W trakcie kryzysu okazało się, że sytuacja finansowa LBBW jest stabilna, a bank wciąż jeszcze dysponuje wystarczającymi rezerwami płynności. Analizie poddano przyszłe formy i koszty finansowania działalności banku.
- (73) Nawet przy uwzględnieniu pesymistycznego scenariusza LBBW nie potrzebowałaby dodatkowej pomocy państwa. W trakcie restrukturyzacji kwota kapitału kategorii pierwszej nie spadłaby poniżej poziomu 7 %, a w roku 2013 wyniosłaby [9–10] %. Wysokość stopy zwrotu z kapitału własnego wyniosłaby jednak w takim przypadku zaledwie [6–7] %. Również gdyby w dalszym ciągu wzrastały koszty ryzyka oraz wartość aktywów ważonych ryzykiem, bank wciąż spełniałby wymogi organów regulacyjnych w zakresie wyposażenia w kapitał własny.
- (74) Zaktualizowany model działalności banku LBBW stanowi czynnik decydujący o tym, czy przywrócenie rentowności jest realne. LBBW ma zostać przekształcony w bank komercyjny, którego działalność będzie w sposób wyraźny koncentrowała się na średniej wielkości klientach instytucjonalnych oraz klientach prywatnych. Bank będzie również oferował swoim klientom instytucjonalnym i kasom oszczędnościowym wybrane produkty w zakresie bankowości inwestycyjnej oraz produkty obsługi klientów korporacyjnych. Oferta banku będzie obejmowała ugruntowane produkty, z których korzysta szerokie grono klientów (powyższe odnosi się również do wieloletnich relacji zbudowanych przez bank jako podmiot zapewniający stałą obsługę klientów). Może to stanowić dobrą podstawę do prowadzenia solidnej działalności jako bank komercyjny. Planowana jest ponadto likwidacja ryzykownych, opartych na rynku kapitałowym transakcji.
- (75) Komisja zbadała wiarygodność planu restrukturyzacji na podstawie dotychczasowych wyników działalności LBBW oraz aktualnych sprawozdań banku (łącznie z wynikami zawartymi w systemie informacji zarządczej oraz sprawozdaniach dotyczących zarządzania ryzykiem). Ponadto Komisja korzystała z wyników ocen ryzyka przeprowadzonych przez właściwy organ nadzorczy zgodnie z odpowiednimi dyrektywami europejskimi, a także ze sprawozdań opracowanych przez agencje ratingowe. Plany oraz założenia leżące u ich podstawy będą sprawdzane pod kątem zgodności z najnowszymi prognozami gospodarczymi oraz ze scenariuszami wykorzystywanymi przez Komisję w innych sprawach dotyczących pomocy państwa.
- (76) Plan restrukturyzacji uwzględnia aktualnie dostępne odpowiednie informacje, a także fakt, że przyszły rozwój sytuacji na rynku można przewidzieć jedynie w ograniczonym stopniu. Założenia dotyczące dalszego rozwoju ryzyka, wyników banku oraz bazy kapitałowej wydają się być w wystarczającym stopniu pesymistyczne. Ryzyka wynikające z obszernego i stosunkowo skoncentrowanego portfela pożyczek – czyli jak się wydaje największe ryzyka po inwestycjach w strukturyzowane papiery wartościowe – zostały ograniczone wskutek wdrożenia środka w postaci uwolnienia od kłopotliwych aktywów, co oznacza, że potraktowano je w odpowiedni sposób. W odniesieniu do pozostałego ryzyka wynikającego z innych aktywów oraz z portfela pożyczek bank LBBW spodziewa się znacznego zwiększenia zabezpieczenia przed ryzykiem w roku 2009 w stosunku do roku 2008. Od 2010 r. koszty ryzyka zaczną spadać, a do 2013 r. osiągną normalny poziom. Jednakże przyjmuje się, że również w normalnych warunkach koszty ryzyka LBBW będą dwukrotnie wyższe niż dotychczasowa wartość zabezpieczenia przed ryzykiem i będą one odpowiadały kosztom ryzyka ponoszonym przez partnerów banku.

- (77) Ponadto plan restrukturyzacji nie zakłada szybkiej poprawy sytuacji na rynku, ale raczej znaczny wzrost ryzyka i prawdopodobieństwa niespłacenia kredytów. Plan restrukturyzacji uwzględnia powyższe aspekty zarówno poprzez ustanowienie wyższej wartości zabezpieczenia przed ryzykiem, jak i ostrzejsze wymogi dotyczące kapitału własnego ze względu na migrację ryzyka i wyższe straty wskutek niedotrzymania zobowiązań. Powyższe jest rezultatem wspólnych obliczeń jednostek LBBW odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem i udzielanie kredytów i stanowi efekt połączenia podejścia opartego na określonym modelu z oceną dokonaną przez ekspertów. O ile zgodnie z wypracowanymi modelami należy raczej spodziewać się raczej powolnej poprawy sytuacji na rynku, w związku z czym – w przeciwieństwie do oceny ekspertów – przyjmuje się raczej wyższe prawdopodobieństwo niedotrzymania zobowiązań, to zdaniem ekspertów określona w ramach modeli wysokość strat wynikająca z niedotrzymania zobowiązań została niedoszacowana. Z materiału liczbowego przedstawionego przez obie strony usunięto odpowiednio niespójności. Ponadto zarówno porównania historyczne, jak i zestawienie aktualnych wartości liczbowych przewidzianych w planie potwierdzają zgodność z zewnętrznymi wskaźnikami koniunktury i wskaźnikami gospodarczymi oraz wskazują na fakt, że efekty osłabienia koniunktury zostały uwzględnione w fazie planowania.
- (78) Ponadto z planu restrukturyzacji wynika, że koszty ryzyka w odniesieniu do nowych transakcji i kredytów będą wyraźnie niższe, ponieważ w wyniku wdrożenia planu restrukturyzacji ryzyko zostanie znacznie zredukowane, a jakość kredytowa w głównym obszarze działalności banku ulegnie poprawie. Bank zrezygnuje całkowicie z inwestycji w strukturyzowane papiery wartościowe. W odniesieniu do portfeli w największym stopniu obciążonych ryzykiem zastosowano środki w postaci uwolnienia od kłopotliwych aktywów, które zgodnie z wynikami badania Komisji mogą zostać uznane za wystarczające. W związku z powyższym nie oczekuje się w tym przypadku wystąpienia dalszych strat. Niemniej jednak bank LBBW spodziewa się, że w trakcie restrukturyzacji znacznie wzrosną koszty ryzyka. Przyjmuje się przy tym, że wysokość tych kosztów przekroczy wartość dotychczasowego zabezpieczenia przed ryzykiem. Oczekiwania dotyczące dynamiki ryzyka kredytowego są ostrożne.
- (79) O ile prognozy dotyczące wysokości strat wynikającej z niedotrzymania zobowiązań są konserwatywne, o tyle prawdopodobieństwo samo prawdopodobieństwo niedotrzymania zobowiązań – w szczególności w przypadku działalności w zakresie usług świadczonych na rzecz klientów korporacyjnych – zostało określone na niższym poziomie niż w przypadku oceny dokonanej przez Komisję. Jednakże bank LBBW był w stanie udowodnić, że wysokość oczekiwanych strat jest znacząco wyższa niż dane historyczne (odnoszące się do ostatniego okresu recesji w Niemczech) i odpowiada wysokości strat ponoszonych przez banki obsługujące tę samą grupę klientów. Ponadto bank podkreślił, że siła finansowa tego rodzaju klientów instytucjonalnych jest większa niż innych przedsiębiorstw działających na terenie Europy, a także zwrócił uwagę na zalety silnych relacji zbudowanych przez bank jako podmiot zapewniający stałą obsługę tych przedsiębiorstw. Ponadto bank wskazał, że wysokość oczekiwanych strat w odniesieniu do tego szczególnie istotnego dla całości ryzyka kredytowego banku LBBW segmentu rynku odpowiada wysokości strat, jakiej spodziewają się partnerzy banku.
- (80) Pewien stopień niepewności istnieje w odniesieniu do dynamiki ryzyka rynkowego, przy czym znaczenie stracą inwestycje w strukturyzowane papiery wartościowe, które stanowią jedno z najważniejszych źródeł ryzyka. Ponadto bank znacznie ograniczy własną działalność handlową, a działalność w zakresie rozrachunku papierów wartościowych będzie koncentrowała się na zarządzaniu aktywami oraz usługach zorientowanych na klienta. Planowane jest również zredukowanie oferty produktów handlowych i ograniczenie ich złożoności. W związku z powyższym plan restrukturyzacji w odpowiedni sposób uwzględni ryzyko rynkowe.
- (81) Kolejnym istotnym aspektem jest dynamika wydatków. Bank LBBW przyjmuje, że będzie w stanie zmniejszyć o 25 % swoje koszty administracyjne. Z uwagi na fakt, że plan restrukturyzacji przewiduje redukcję zatrudnienia o 20 %, a także wprowadzenie ograniczeń w odniesieniu do struktury, obszarów działalności oraz produktów, założenia powyższe należy uznać za wiarygodne.
- (82) Pomimo znacznej redukcji aktywów oraz obszarów działalności bank LBBW oczekuje jedynie niewielkiego spadku przychodów w porównaniu do lat ubiegłych. Przy planowanym ograniczeniu aktywów ważonych ryzykiem o 30 % przyjmuje się, że przychody banku osiągną wartość odpowiadającą 87 % przychodów uzyskanych w 2009 r. Zmieni się natomiast struktura dochodów, ponieważ większą rolę będą odgrywały przychody uzyskiwane z tytułu działalności prowadzonej na rzecz klientów instytucjonalnych. Podczas gdy przyjmuje się, że transakcje na rynku kapitałowym (*financial markets*) będą w dalszym ciągu przynosić zyski, to w miejsce przychodów z tytułu własnej działalności handlowej bank spodziewa się uzyskania przychodów z tytułu pobieranych opłat. Ogólnie rzecz biorąc bank spodziewa się bardziej stabilnej sytuacji finansowej, która byłaby mniej zależna od fluktuacji rynku.
- (83) Po drugie, zgodnie z komunikatem dotyczącym restrukturyzacji w planie restrukturyzacji należy wykazać, że plan ten jest odpowiedni do przywrócenia długoterminowej rentowności banku, a także należy podać przyczyny problemów banku i jego słabe punkty oraz wyjaśnić, jak proponowane środki restrukturyzacyjne pomogą rozwiązać najważniejsze problemy banku. W opinii Komisji powyższy warunek został spełniony, ponieważ plan restrukturyzacji przewiduje wycofanie się banku z nieproporcjonalnie dużej skali działalności w zakresie substytutów kredytowych. Ponadto bank LBBW ograniczy zarówno zakres, jak i stopień złożoności swojej aktywności prowadzonej na rynkach kapitałowych, a także zredukuje skalę działalności na rynkach zagranicznych, tak, aby skoncentrować się na kluczowych kompetencjach, czyli przede wszystkim działalności na rzecz klientów indywidualnych, a także małych i średnich przedsiębiorstw operujących na rynkach regionalnych.
- (84) Plan restrukturyzacji musi również odnosić się do istniejących oraz potencjalnych słabych punktów struktury ładu korporacyjnego banku. Komisja stwierdza, że plan restrukturyzacji przewiduje gruntowne zmiany dotyczące formy prawnej oraz ładu korporacyjnego banku, dzięki czemu bank LBBW będzie w mniejszym stopniu narażony na niedozwolony wpływ wywierany przez właścicieli, a ponadto zagwarantowana zostanie lepsza kontrola przedsiębiorstwa.

- (85) Środki, które mają zostać wdrożone zapewnią, że bank LBBW nie będzie się różnił od swoich konkurentów ani w kwestii statutu, polityki handlowej i procedur wewnętrznych, ani też roli i składu organów statutowych spółki. Podjęto również wystarczające środki zabezpieczające, które zapewnią, że decyzje spółki nie będą podejmowane w oparciu o inne kryteria niż ekonomiczne. Ponadto znacznej poprawie uległa również jakość kontroli w przedsiębiorstwie. Dodatkowo, role poszczególnych organów spółki (zebranie właścicieli, rada nadzorcza i zarząd) zostały oddzielone w bardziej przejrzysty i spójny sposób; dzięki włączeniu w skład rady nadzorczej niezależnych ekspertów oraz przeprowadzeniu testów kwalifikacyjnych dla wszystkich członków rady nadzorczej, gremium to uzyskało bardziej profesjonalny charakter.
- (86) Bank i jego właściciele uzgodnili ramy ładu korporacyjnego, które w pełnym zakresie spełniają wymogi wobec przedsiębiorstw prywatnych i przewidują wdrożenie (dobrowolnego) niemieckiego kodeksu zasad ładu korporacyjnego. Ponadto w Ustawie o banku krajowym Badenii-Wirtembergii oraz w statucie LBBW wprowadza się wymóg ścisłego stosowania zasad ekonomicznych.
- (87) Dotychczasowe zgromadzenie wspólników, dysponujące szerokimi uprawnieniami, na których podstawie istniała możliwość wywierania niestosownego wpływu na działalność banku, zostaje przekształcone w zgromadzenie właścicieli lub w walne zgromadzenie, pozbawione tego rodzaju możliwości wywierania wpływu na działalność spółki. Ponadto przewidziano również jasno oddzielenia zadań i zakresu odpowiedzialności kierownictwa i rady nadzorczej spółki. Zgodnie z niemieckim kodeksem zasad ładu korporacyjnego jedną trzecią rady nadzorczej stanowią niezależni członkowie. Kryteria kwalifikacyjne ustanowione przez federalny urząd nadzoru finansowego (BaFin), które mają zapewnić, że nowopowołani członkowie rady nadzorczej dysponują pewnym minimalnym stopniem wiedzy merytorycznej, obowiązują w odniesieniu do wszystkich członków rady nadzorczej. W okresie restrukturyzacji funkcję przewodniczącego rady nadzorczej będzie sprawował niezależny ekspert. Komisja ds. audytu/bilansu oraz komisja ds. ryzyka prowadzą działalność zgodnie z obowiązującymi dla banków zasadami najlepszego zarządzania, a kryteria kwalifikacji dla członków tych komisji są jeszcze bardziej zaostrzone. Aby zmianom dotyczącym ramy ładu korporacyjnego nadać ostateczny charakter, bank LBBW z instytucji prawa publicznego zostanie przekształcony w spółkę akcyjną.
- (88) Ponadto zmianie ulegną również koncepcje i procedury odnoszące się do zarządzania ryzykiem, co ma na celu dalsze zmniejszenie liczby decyzji, które dotyczą przejęcia ryzyka, a nie są podejmowane jedynie w oparciu o kryteria ekonomiczne. Powyższe środki zapewniają w najszerszym możliwym zakresie, że zasady ładu korporacyjnego nie będą stanowiły zagrożenia dla przyszłej rentowności banku.
- (89) Ponadto nie istnieją dowody potwierdzające, że bank LBBW będzie kontynuował działalność w obszarach, które w perspektywie średniookresowej w dalszym ciągu będą wykazywały deficyty strukturalne, bądź też że bank będzie narażony na ryzyko, które nie będzie adekwatne do jakości systemu zarządzania ryzykiem lub wyposażenia banku w kapitał własny. Bank całkowicie wycofa się z działalności w zakresie substytutów kredytowych, istniejące portfele zostaną zlikwidowane, własna działalność handlowa zostanie w znacznym stopniu ograniczona, a ryzyko kredytowe – w szczególności ryzyko koncentracji w kluczowych obszarach działalności LBBW – zostanie poddane szczegółowej analizie i również będzie w znacznym stopniu zredukowane. W efekcie profil przychodów oraz profil ryzyka banku LBBW uzyskają bardziej przejrzysty i uproszczony charakter.
- (90) Bank LBBW wyciągnął wnioski z kryzysu i wprowadził szereg zmian dotyczących swojej strategii handlowej oraz systemu zarządzania ryzykiem, co w przyszłości powinno skutkować zwiększeniem odporności banku na zmiany sytuacji rynkowej. Środki powyższe obejmują w szczególności koncentrację na tych obszarach działalności, w odniesieniu do których bank dysponuje szczególnie szeroką wiedzą i na których od wielu lat prowadzi działalność usługową w zakresie udzielania kredytów. Ponadto planuje się również zmniejszenie ryzyka koncentracji.
- (91) W związku z powyższym plan restrukturyzacji LBBW należy uznać za odpowiedni dla przywrócenia długoterminowej rentowności banku.
- Wkład własny banku będącego beneficjentem
- (92) Zgodnie z sekcją 3 komunikatu dotyczącego restrukturyzacji pomoc należy ograniczyć do niezbędnego minimum, a beneficjent pomocy powinien wnieść odpowiedni wkład własny w koszty restrukturyzacji. Z planu restrukturyzacji wynika, że bank LBBW zgodnie z komunikatem dotyczącym restrukturyzacji przewidział odpowiedni podział obciążeń, co zapobiega pokusie nadużyć.
- (93) Plan restrukturyzacji nie zawiera żadnych elementów, na których podstawie można by przyjąć, że wysokość pomocy wykracza poza minimum niezbędne do pokrycia niezbędnych kosztów związanych z przywróceniem rentowności banku. Otrzymana pomoc jest niezbędna do zapewnienia, że bank LBBW w ramach podstawowego scenariusza dysponuje wystarczającymi środkami buforowymi, a w przypadku niekorzystnego scenariusza wydarzeń będzie w stanie spełnić wymogi organów regulacyjnych dotyczące wyposażenia w kapitał własny. Bank LBBW nie otrzymał kapitału wychodzącego poza powyższe.
- (94) Ponadto z uwagi na niedobór zasobów oraz obiecany przez władze niemieckie zakaz akwizycji, wykluczone jest, by na potrzeby nabycia akcji innych przedsiębiorstw lub nowych inwestycji wykorzystywane były zasoby państwowe.
- (95) Zgodnie z pkt 24 komunikatu dotyczącego restrukturyzacji bank LBBW ponosi część kosztów związanych z restrukturyzacją, uiszczając odpowiednie wynagrodzenie związane z przyznaniem wkładu kapitałowego i zastosowaniem środka w postaci uwolnienia od kłopotliwych aktywów.

(96) Ponadto bank LBBW wnosi wkład w restrukturyzację poprzez daleko idącą sprzedaż posiadanych aktywów (w tym również sprzedaż jednostek istotnych w kontekście modelu działalności banku).

(97) Z uwagi na fakt, że właściciele wnieśli kapitał w wysokości proporcjonalnej do posiadanych udziałów podział obciążeń jest odpowiedni, przynajmniej w odniesieniu do grup właścicieli banku.

(98) Jednak również pozostali właściciele kapitału wnoszą wkład w restrukturyzację banku LBBW ze względu na zakaz likwidacji rezerw w celu obsługi kuponów dla instrumentów kapitału kategorii pierwszej i drugiej. Zgodnie z pkt 26 komunikatu dotyczącego restrukturyzacji banki nie powinny wykorzystywać pomocy państwa na wypłacanie wynagrodzenia z tytułu korzystania z własnych funduszy, jeśli prowadzona działalność nie przynosi wystarczających zysków. Władze niemieckie złożyły obietnicę, że w ciągu następnych trzech lat instrumenty kapitałowe będą obsługiwane wyłącznie wówczas, gdy nie będzie w tym celu niezbędna likwidacja rezerw. W związku z powyższym zapewniono, że wynagrodzenie zostanie wypłacone wyłącznie w przypadku osiągnięcia wystarczających zysków, a pomoc państwa nie będzie wykorzystywana na realizację płatności na rzecz udziałowców banku.

Środki mające na celu ograniczenie zakłóceń konkurencji

(99) Zgodnie z sekcją 4 komunikatu dotyczącego restrukturyzacji środki mające na celu ograniczenie zakłóceń konkurencji odgrywają ważną rolę, ponieważ są one niezbędne do zapobiegania podtrzymywaniu istniejących zakłóceń konkurencji wywołanych nadmiernym ryzykiem i stosowaniem nieodpowiednich modeli działalności. Tego rodzaju środki powinny być dostosowane do konkretnych zakłóceń występujących na rynkach, na których działa po odzyskaniu rentowności bank będący beneficjentem. Charakter i forma takich środków zależą od dwóch kryteriów: po pierwsze od kwoty pomocy oraz warunków i okoliczności, w jakich ją przyznano, a po drugie od cech rynku lub rynków, na których bank będący beneficjentem pomocy będzie działał.

(100) Zgodnie z pkt 31 komunikatu dotyczącego restrukturyzacji Komisja ustala kwotę pomocy i wynikające stąd zakłócenia konkurencji zarówno w wymiarze bezwzględny, jak i w stosunku do aktywów banku ważonych ryzykiem. W przedmiotowym przypadku wysokość pomocy wynosi 14,8 mld EUR i obejmuje dokapitalizowanie w wysokości 5 mld EUR oraz środek w postaci uwolnienia od kłopotliwych aktywów o wartości 9,8 mld EUR. Po wdrożeniu przewidzianych w planie środków kwota pomocy stanowi ponad 9 % wartości aktywów ważonych ryzykiem. Ekwiwalent kapitałowy przedmiotowych środków stanowi [40–50] % środków własnych banku LBBW (stan na dzień

30 czerwca 2009 r.). Z uwagi na fakt, że bank będący beneficjentem otrzymał pomoc państwa w znaczącej wysokości, niezbędne jest wdrożenie daleko idących środków mających na celu ograniczenie zakłóceń konkurencji wynikających z pomocy.

(101) W odniesieniu do skali i zakresu środków mających na celu ograniczenie zakłóceń konkurencji wynikających z pomocy uwzględnia się również zakres wkładu własnego wniesionego przez bank będący beneficjentem, a także podział obciążeń. W kontekście stwierdzonego powyżej faktu, że wysokość wkładu własnego oraz podział obciążeń były odpowiednie, nie istnieje potrzeba wdrażania dodatkowych daleko idących środków. W celu ograniczenia ewentualnych zakłóceń konkurencji władze niemieckie złożyły obietnicę wdrożenia środków strukturalnych oraz przyjęcia szeregu zobowiązań dotyczących określonych zachowań rynkowych.

(102) W ramach działań strukturalnych bank LBBW – poprzez wycofanie się z działalności o niestrategicznym charakterze oraz sprzedaż udziałów – zredukuje wartość całkowitego bilansu łącznie o 41 % w stosunku do wartości bilansu na dzień 31 grudnia 2008 r. Wartość istniejących aktywów ważonych ryzykiem zostanie zmniejszona o [40–60] %.

(103) Planowana jest również sprzedaż dużej liczby spółek zależnych w kraju i za granicą, a także sprzedaż udziałów w spółkach zależnych, będących wspólną własnością państwowych instytucji kredytowanych w Niemczech i mających bardzo istotne znaczenie dla współpracy pomiędzy państwowymi instytucjami kredytowymi. Bank LBB wyraził zgodę na znaczne ograniczenia swojego portfela udziałów. Sprzedaż dotyczy m.in. jedynej spółki zależnej LBBW, która [...] w [...], jednostek stanowiących część głównego obszaru działalności LBBW (udziały w przedsiębiorstwach należących do „grupy finansowej S”) oraz spółek zależnych LBBW prowadzących działalność na terenie Europy [...], a także LBBW Luxembourg, zajmującej się obsługą kluczowych niemieckich klientów poza rynkiem w Niemczech. Władze niemieckie złożyły obietnicę, iż bank LBBW zapewni, że wartość jednostek przeznaczonych do sprzedaży nie zostanie zakłócona przez fakt odebrania klientów lub personelu tym jednostkom. Kompletna i właściwa realizacja sprzedaży będzie na bieżąco i w pełnym zakresie nadzorowana i szczegółowo weryfikowana przez posiadającego odpowiednie kwalifikacje biegłego (*trustee*). Sprzedaż musi zostać zakończona najpóźniej do końca okresu restrukturyzacji. W przeciwnym razie zostanie wyznaczony podmiot, któremu powierzone zostanie zarządzanie operacją zbycia (*divestiture trustee*), odpowiedzialny za dokonanie [...] sprzedaży.

(104) Znaczna część redukcji działalności stanowi konsekwencję wycofania się z działalności w zakresie w zakresie substytutów kredytowych.

- (105) Nie istnieje konieczność wdrożenia dodatkowych środków mających na celu rozwianie wątpliwości dotyczące prawa konkurencji w odniesieniu do okoliczności występujących na rynku, na którym bank będący beneficjentem pomocy działa po zakończeniu restrukturyzacji (zob. pkt 32 komunikatu dotyczącego restrukturyzacji). Wynika to z ograniczonej obecności na rynku banku, który został poddany procesowi restrukturyzacji. Właściwie jedynie w kluczowym regionie działalności, czyli na terenie kraju związkowego Badenia-Wirtembergia, obecność banku LBBW na rynku jest silna. Systemowe znaczenie banku nie wynika z jego silnej pozycji jako krajowej instytucji kredytującej, ale raczej jest konsekwencją powiązania z innymi bankami i inwestorami instytucjonalnymi. W związku z powyższym nie istnieje potrzeba wdrożenia dodatkowych środków, które miałyby na celu zagwarantowanie lub przywrócenie konkurencyjnego rynku. Komisja jednak pozytywnie ocenia fakt, że bank LBBW przewiduje sprzedaż również na swoich kluczowych rynkach. Planowana likwidacja głównych obszarów działalności może oznaczać dla konkurentów działających w kluczowych regionach większe szanse prowadzenia działalności, co w konsekwencji może zostać uznane za kolejny element dogłębnej restrukturyzacji.
- (106) Oprócz tego rodzaju daleko idących środków strukturalnych bank LBBW zapewnił również, że podejmie się realizacji szeregu zobowiązań dotyczących określonych zachowań rynkowych. Powyższe obietnice wykraczają poza zwykłe zobowiązanie do rezygnacji z agresywnych działań marketingowych. Władze niemieckie obiecały, że LBBW na swoich kluczowych rynkach, czyli w sektorze klientów indywidualnych oraz średnich przedsiębiorstwach, nie będzie oferował przez okres trzech lat warunków bardziej korzystnych niż najkorzystniejsze ceny oferowane przez dziesięciu najważniejszych konkurentów banku. Oznacza to, że LBBW nie będzie mógł zaoferować bardziej korzystnych warunków niż konkurenci, którzy nie otrzymali pomocy państwa.
- (107) Ponadto bank LBBW wyraził zgodę na ustanowienia zakazu nabywania, zgodnie z którym bank nie może nabywać konkurencyjnych przedsiębiorstw. Zapobiega to nieorganicznemu, finansowanemu ze środków pomocy państwa wzrostowi LBBW. Ponadto poprzez zapewnienie, że w perspektywie średniookresowej bank będzie dążył do uzyskania dwucyfrowej stopy zwrotu z kapitału własnego, a nowa działalność będzie realizowana w oparciu o stawki referencyjne, których wysokość nie będzie zniekształcona przez zobowiązania gwarancyjne, zredukowane zostaje ryzyko i prawdopodobieństwo sytuacji, w której wystąpi konkurencja cenowa zamiast konkurencji dotyczącej jakości usług z bankami, które nie otrzymały pomocy państwa.
- (108) Ponadto nowa struktura przedsiębiorstwa, w ramach której dokonano jasnego oddzielenia likwidowanych i głównych obszarów działalności, a także na nowo wyznaczono i oddzielono różnego rodzaju partnerów handlowych, zapewnia większy stopień przejrzystości. Znaczna redukcja skali działalności na rynkach kapitałowych ograniczy możliwości ukrywania ewentualnych niesatysfakcjonujących wyników operacyjnych uzyskanych w ramach działalności kredytowej, co poprawi dyscyplinę rynkową i ograniczy potencjalne zakłócenia konkurencji.
- (109) Zważywszy na przedstawiony powyżej pakiet różnego rodzaju uzupełniających się wzajemnie środków Komisja stwierdza, że pomimo wysokiej kwoty pomocy przyznanej na rzecz banku LBBW, zostały podjęte wystarczające środki zabezpieczające, mające na celu ograniczenie ewentualnych zakłóceń konkurencji

5.2.4. Realizacja i monitoring

- (110) Zgodnie z sekcją 5 komunikatu dotyczącego restrukturyzacji w celu kontroli właściwej realizacji planu restrukturyzacji Komisja będzie wymagać szczegółowych, regularnych sprawozdań. Pierwsze sprawozdanie powinno zasadniczo wpłynąć do Komisji najpóźniej sześć miesięcy po zatwierdzeniu planu restrukturyzacji. W celu kontroli przez Komisję właściwej realizacji planu restrukturyzacji władze niemieckie powołają zarządcę odpowiedzialnego za monitorowanie, a także będą przysyłać Komisji coroczne sprawozdanie z postępów prac. Pierwsze sprawozdanie musi zostać przedstawione w maju 2010 r. W związku z powyższym Komisja stwierdza, że zapewnione zostało właściwe monitorowanie realizacji planu restrukturyzacji.
- (111) Zgodnie ze swoją praktyką Komisja zezwala państwom członkowskim na modyfikację złożonych zapewnień w przypadku wystąpienia nadzwyczajnych okoliczności⁽²³⁾. W związku z powyższym, w merytorycznie uzasadnionych przypadkach, Komisja na wniosek władz niemieckich wyrazi zgodę na przedłużenie terminów przeznaczonych na wdrożenie określonych środków lub też na zniesienie lub zastąpienie pojedynczych lub wszystkich środków, do których realizacji zobowiązały się władze niemieckie.

6. WNIOSEK

- (112) Po pierwsze, Komisja w związku ze zmianami przedstawionymi przez władze niemieckie w dniu 3 grudnia 2009 r. stwierdza, że środek w postaci uwolnienia od kłopotliwych aktywów jest zgodny z komunikatem w sprawie aktywów o obniżonej wartości i związku z powyższym, stosownie do art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE, jest również zgodny z rynkiem wewnętrznym. Wprowadzenie zmian w wyżej wymienionym środku sprawia, że rozwiane zostają wątpliwości dotyczące prawa konkurencji, wyrażone przez Komisję w decyzji o wszczęciu postępowania wyjaśniającego z dnia 30 czerwca 2009 r.
- (113) Po drugie Komisja stwierdza, że środki restrukturyzacyjne są odpowiednio do przywrócenia długoterminowej rentowności banku LBBW, zapewniają odpowiedni podział obciążeń, jak również że są adekwatne i odpowiednio proporcjonalne w celu zrównoważenia zakłóceń konkurencji spowodowanych przez przedmiotowe środki pomocy. Przedstawiony plan restrukturyzacji LBBW spełnia kryteria określone w komunikacie dotyczącym restrukturyzacji, w związku z czym środki restrukturyzacyjne mogą zostać uznane za zgodne z rynkiem wewnętrznym stosownie do art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE. W związku z powyższym istnieje możliwość zatwierdzenia wkładu kapitałowego oraz gwarancji, jak przewiduje to plan restrukturyzacji,

⁽²³⁾ Zob. decyzja Komisji z dnia 22 października 2008 r. w sprawie C 10/08, IKB (Dz.U. L 278 z 23.10.2009, s. 32).

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Środek w postaci uwolnienia od kłopotliwych aktywów wdrożony na rzecz Landesbank Baden-Württemberg w odniesieniu do dwóch portfeli zawierających strukturyzowane papiery wartościowe o obniżonej wartości stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

Pomoc państwa jest zgodna z rynkiem wewnętrznym.

Artykuł 2

Pomoc restrukturyzacyjna, udzielona przez państwowych właścicieli na rzecz Landesbank Baden-Württemberg, stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

Pomoc państwa jest zgodna z rynkiem wewnętrznym pod warunkiem wywiązania się z obietnic określonych w załączniku do niniejszej decyzji.

Artykuł 3

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Federalnej Niemiec.

Sporządzono w Brukseli dnia 15 grudnia 2009 r.

W imieniu Komisji
Neelie KROES
Członek Komisji

ZAŁĄCZNIK

Obietnice złożone przez władze niemieckie

Władze niemieckie zapewniły, że bank LBBW wdroży plan restrukturyzacji, a także przekazały następujące zapewnienia (dotyczące redukcji wartości bilansu banku i wartości aktywów ważonych ryzykiem oraz sprzedaży), a także zobowiązania dotyczące określonych zachowań rynkowych.

„Rząd Federalny i LBBW zapewniają niniejszym realizację następujących środków strukturalnych odnoszących się do restrukturyzacji LBBW:

3. LBBW zlikwiduje ok. 182 mld EUR, czyli ok. 41 % aktywów posiadanych w 2008 r. (wartość całkowitego bilansu banku na dzień 31 grudnia 2008 r. – ok. 448 mld EUR). Z tego aktywa o wartości ok. [125-135] mld EUR zostaną zlikwidowane do dnia 31 grudnia 2013 r.
4. LBBW zlikwiduje aktywa ważne ryzykiem o wartości [80–100] mld EUR, czyli ok. [40–60] % aktywów posiadanych w 2008 r. (całkowita wartość aktywów ryzyka na dzień 31 grudnia 2008 r. – ok. 178 mld EUR). Z tego aktywa o wartości ok. [60–80] mld EUR zostaną zlikwidowane do dnia 31 grudnia 2013 r.
5. LBBW dokona możliwie najlepszej sprzedaży wymienionych poniżej udziałów najpóźniej w określonym poniżej terminie, o ile udziały te nie zostały już sprzedane. Przy tym istotne i decydujące o wartości elementy obecnego obszaru działania w zakresie posiadanych udziałów mają być utrzymane i zaoferowane do sprzedaży.
 - a. Sachsen DV Betriebs- und Servicegesellschaft mbH (spółka sprzedana w sierpniu 2009 r.)
 - b. quirin bank AG (spółka sprzedana we wrześniu 2009 r.)
 - c. DekaBank Deutsche Girozentrale (sprzedaż przewidziana do końca [...])
 - d. Lassarus Handels GmbH (sprzedaż/likwidacja przewidziana do końca [...])
 - e. LBBW Securities LLC (broker/dealer) (sprzedaż/zamknięcie przewidziane do końca [...])
 - f. LBBW Asset Management (Ireland) plc (sprzedaż lub zamknięcie przewidziane do końca [...])
 - g. LRI Invest SA (sprzedaż przewidziana do końca [...])
 - h. LBBW Asset Management (Irlandia) plc (sprzedaż lub zamknięcie przewidziane do końca [...])
 - i. LBS Landesbausparkasse Baden-Württemberg[...] (sprzedaż przewidziana do końca [...])
 - j. SV Sparkassen Versicherung Holding AG (sprzedaż przewidziana do końca [...])
 - k. LBBW Immobilien GmbH (zasoby mieszkaniowe) (sprzedaż przewidziana do końca [...])
 - l. [...] (sprzedaż przewidziana do końca [...])
 - m. [...] (sprzedaż przewidziana do końca [...])
 - n. [...] (sprzedaż przewidziana do końca [...])
6. Sprzedaż udziałów określonych w pkt 5 może zostać odłożona w czasie o [...] miesięcy, najpóźniej do dnia 31 grudnia 2013 r., jeżeli bank LBBW przedstawi dowody potwierdzające, że zyski uzyskane z tytułu sprzedaży byłyby niższe niż wartość księgowa udziałów wykazana w jednostkowym sprawozdaniu finansowym LBBW zgodnie z niemieckim kodeksem handlowym lub sprzedaż spowodowałaby straty wykazane w sprawozdaniu finansowym koncernu zgodnie z MSSE.
7. Kompletna i właściwa realizacja obietnic określonych w pkt 5 będzie na bieżąco i w pełnym zakresie nadzorowana i szczegółowo weryfikowana przez posiadającego odpowiednie kwalifikacje biegłego (*trustee*), najlepiej biegłego rewidenta. Biegły zbada również, czy wysokość ceny sprzedaży udziałów została ustalona w oparciu o kryteria ekonomiczne. W terminie trzech miesięcy od daty doręczenia niniejszej decyzji LBBW przedstawi Komisji kandydaturę odpowiedniego, niezależnego biegłego. Komisja może zgłosić zastrzeżenie do nominacji biegłego. Komisja może zażądać od biegłego wyjaśnień i doprecyzowania. Koszty honorarium dla biegłego ponosi LBBW.

8. W przypadku gdy udziały określone w pkt 5 nie zostaną sprzedane w wyznaczonym terminie, w tym również po wykorzystaniu wszystkich możliwości jego prolongaty, Komisja w drodze odrębnej decyzji może określić, że udziały zostaną sprzedane przez podmiot, któremu powierzono zarządzanie operacją zbycia (*divestiture trustee*). Koszty honorarium dla zarządcy ponosi LBBW.
9. LBBW dokona zamknięcia w najbliższym możliwym terminie, nie później jednak niż do dnia 31 grudnia 2010 r. następujących przedstawicieli:
 - a. Barcelona
 - b. Madryt
 - c. Paryż
 - d. Amsterdam
 - e. Mediolan
 - f. Budapeszt
 - g. Warszawa
 - h. Praga

Wielkość oddziałów w Londynie, Nowym Jorku, Singapurze i Tokio ulegnie znacznej redukcji.

Rząd Federalny i LBBW zapewniają, że LBBW wywiąże się następujących zobowiązań dotyczących zachowań rynkowych:

10. Bank LBBW w trakcie realizacji planu restrukturyzacji, czyli nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2012 r., będzie obsługiwał kapitał podporządkowany lub też unikał udziału w stratach kapitału podporządkowanego wyłącznie wówczas, gdy jeżeli zostanie do tego zobowiązany również bez likwidacji rezerw oraz pozycji nadzwyczajnych zgodnie z § 340 f/g niemieckiego kodeksu spółek handlowych.
11. Do dnia 31 grudnia 2012 r. bank nie będzie dokonywał przejęć instytucji finansowych będących konkurentami LBBW. Bank może utrzymać inne udziały, które w ramach modelu działalności LBBW należy przyporządkować do pierwotnej działalności w zakresie świadczenia usług na rzecz klientów, jeżeli nie ma to negatywnego wpływu na zdolność banku do funkcjonowania na rynku.
12. Zachowując zasady ekonomiczne, w ramach nowego modelu działalności bank LBBW będzie uczestniczył w ogólnej konsolidacji sektora banków krajów związkowych. W przypadku, gdyby LBBW uznał za konieczne zbadanie fuzji poszczególnych banków krajów związkowych, będzie się kierował wymogami dotyczącymi zapewnienia długoterminowej zdolności do funkcjonowania połączonych instytucji finansowych oraz trwałej zdolności do odpowiedniego kredytowania realnej gospodarki. Wszelkiego rodzaju przejęcia/fuzje w ramach ewentualnej konsolidacji sektora banków krajów związkowych wymagają uzyskania uprzedniej zgody Komisji UE.
13. Na rynkach, na których bank LBBW posiada znaczne udziały rynkowe, czyli w sektorze klientów indywidualnych oraz średnich przedsiębiorstw, bank ten nie będzie oferował do dnia 31 grudnia 2012 r. bardziej korzystnych cen niż najkorzystniejsze ceny oferowane przez dziesięciu najważniejszych konkurentów banku (według udziału w rynku).
14. Bank LBBW nie będzie wykorzystywał wobec swoich konkurentów korzyści wynikających z przyznania pomocy lub innych też innych profitów z tego tytułu.
15. W ramach działalności w zakresie udzielania kredytów i inwestycji LBBW uwzględni zapotrzebowanie gospodarki na kredyty, w szczególności w odniesieniu do średnich przedsiębiorstw poprzez ustanowienie powszechnie stosowanych na rynku i zgodnych.
16. Ponadto LBBW zbada swoje wewnętrzne systemy zachęt pod kątem ich adekwatności i sprawi, że systemy te nie będą zachęcały do podejmowania zbyt wysokiego ryzyka, jak również że zostaną ustanowione w oparciu o zrównoważone i długoterminowe cele przedsiębiorstwa oraz że będą odznaczać się przejrzystością.
17. LBBW zwiększy jeszcze zakres monitorowania ryzyka nadzoru nad ryzykiem. W ramach powyższych działań cała działalność w zakresie substytutów kredytowych zostanie oddzielona od głównych obszarów działalności banku i zostanie podporządkowana jednostce *internal restructuring unit* (IRU), odrębnej pod względem organizacyjnym i funkcjonalnym. Jednostka ta zapewni odrębną ewidencję, sprawozdawczość, a także sterowanie w odniesieniu do likwidowanej działalności.

18. Bank LBBW od dnia 31 grudnia 2010 r. będzie prowadził odrębną ewidencję działalności na rzecz kas oszczędnościowych.
19. Bank LBBW będzie prowadził solidną, rozsądną i opartą na zasadzie zrównoważonego rozwoju działalność handlową.
20. Bank LBBW nie odniesie korzyści związanych z przepływem kapitału w związku z kwalifikowalnością struktury gwarancji do Eurosystemu.
21. Bank LBBW wniesie ze skutkiem wstecznym od dnia przyznania gwarancji opłatę w wysokości 6,25 % wartości początkowego efektu uwolnienia aktywów. Wartość efektu uwolnienia aktywów ulega zmniejszeniu proporcjonalnie do dostępnej wysokości gwarancji. Bank LBBW zapłaci dodatkowe wynagrodzenie roczne w wysokości 3,75 % w odniesieniu do części kwoty gwarancji udzielonej dla portfela sekurytyzacyjnego (portfel ABS), nie przekraczającej wartości 1,5 mld EUR. Oznacza to, że LBBW będzie wypłacał wynagrodzenie w pełnej wysokości tak długo, jak kwota gwarancji udzielonej w odniesieniu do portfela sekurytyzacyjnego będzie kształtowała się na poziomie co najmniej 1,5 mld EUR; w przypadku gdy kwota gwarancji nie przekroczy wartości 1,5 mld EUR, wynagrodzenie będzie wypłacane jedynie w wysokości 3,75 % pozostałej wartości gwarancji.

Zapewnienia dotyczące ładu korporacyjnego

22. Dotychczasowa rada administracyjna zostanie przekształcona w niezależną radę nadzorczą zgodnie z kodeksem zasad ładu korporacyjnego.
 - a. Funkcje w zakresie nadzoru i monitorowania zostają przypisane wyłącznie radzie nadzorczej i nie będą tak jak dotychczas rozdzielone pomiędzy dwa gremia (zgromadzenie udziałowców i radę administracyjną). W przypadku transakcji o zasadniczym znaczeniu obowiązują powszechnie stosowane zastrzeżenia dotyczące wyrażenia zgody przez radę nadzorczą.
 - b. Zarząd LBBW jest niezależny w bieżącym i operacyjnym zarządzaniu przedsiębiorstwem i ponosi odpowiedzialność wyłącznie przed spółką. Wykluczone jest przekazywanie zarządowi jakichkolwiek instrukcji, czy to przez radę nadzorczą, zgromadzenie właścicieli, czy też przez walne zgromadzenie.
 - c. Dotychczasowe zgromadzenie wspólników zostaje przekształcone w walne zgromadzenie lub zgromadzenie właścicieli. Uprawnienia tego organu koncentrują się wokół typowych zadań walnego zgromadzenia spółki zgodnie z przepisami dotyczącymi spółek akcyjnych (np. podejmowanie uchwał w sprawie wykorzystania zysku przez właścicieli, zawieranie umów spółki, podejmowanie uchwał w sprawie rozwiązania spółki itd.).
 - d. Wszyscy członkowie rady nadzorczej muszą posiadać kwalifikacje określone w najnowszej wersji dyrektywy w sprawie wymogów kapitałowych lub w § 36 ust. 3 zdanie pierwsze niemieckiej Ustawy o kredytach (KWG). Członkowie rady nadzorczej posiadają odpowiednie kwalifikacje, jeżeli dysponują wiedzą niezbędną do realizowania funkcji kontrolnej, a także monitorowania działalności banku LBBW.
 - e. Liczba członków rady nadzorczej zostaje zredukowana do 21.
 - f. Połowa miejsc przysługujących udziałowcom w radzie nadzorczej zostanie obsadzona przez zewnętrznych ekspertów.
 - g. W trakcie restrukturyzacji banku, czyli od momentu wdrożenia określonych zasad ładu korporacyjnego do momentu zmiany formy prawnej przedsiębiorstwa zgodnie z pkt 24 (poniżej) w roku 2013, funkcję przewodniczącego rady nadzorczej będzie sprawowała osoba będąca członkiem rady nadzorczej zgodnie z pkt 22 lit. f) (powyżej). Po tym okresie przewodniczący rady nadzorczej będzie mianowany zgodnie z procedurą przewidzianą niemieckimi lub europejskimi przepisami dotyczącymi spółek akcyjnych.

23. Komisje

a. Komisja ds. ryzyka

Obecna komisja ds. kredytów zostanie przekształcona w klasyczną komisję ds. ryzyka, której obowiązkiem będzie nie tylko podejmowanie decyzji w sprawie udzielenia kredytów zgodnie z podziałem kompetencji, ale również intensywna analiza ogólnych kwestii związanych z zarządzaniem ryzykiem. Stanowisko przewodniczącego komisji obejmie członek rady nadzorczej dysponujący odpowiednią wiedzą w dziedzinie bankowości.

b. Komisja ds. audytu/bilansu

Pracami komisji ds. audytu będzie kierował członek rady nadzorczej dysponujący szczególnie szeroką wiedzą w dziedzinie rachunkowości bankowej.

c. Komisja prezydialna (komisja ds. personelu i nominacji)

Na potrzeby personalne zostaje utworzona komisja prezydialna. Przedstawiciele udziałowców wchodzących w skład tej komisji tworzą jednocześnie komisję ds. nominacji, która przekazuje zgromadzeniu właścicieli lub walnemu zgromadzeniu propozycje odpowiednich kandydatów do rady nadzorczej.

24. Zmiana formy prawnej: Wszystkie istotne, merytoryczne zasady ładu korporacyjnego (przedstawione w pkt 22 i 23) spółki akcyjnej/SE zostaną bezpośrednio wdrożone, nie później niż do dnia 31 grudnia 2010 r. Ze skutkiem najpóźniej na dzień 31 grudnia 2013 r. bank LBBW zostanie przekształcony w SE/spółkę akcyjną, przy czym oprócz wdrożenia merytorycznych zasad ładu korporacyjnego do końca 2010 r. zostaną przygotowane również środki o charakterze prawnym i statutowym, które umożliwią dokonanie zmiany formy prawnej banku nie później niż dnia 31 grudnia 2013 r.

25. Zapewnienie, że przedsiębiorstwo będzie prowadziło działalność w oparciu o kryteria ekonomiczne

a. Na poziomie ogólnym

W treści ustawy o banku kraju związkowego Badenia-Wirtembergia (niem. *Landesbankgesetz – LBWG*) należy wyjaśnić, że bank prowadzi działalność w oparciu o kryteria ekonomiczne oraz że musi uwzględniać przy tym zadania realizowane przez bank kraju związkowego.

b. Na poziomie przedsiębiorstwa

Należy zapewnić, że nowa działalność będzie realizowana w oparciu o stawki referencyjne, których wysokość nie będzie zniekształcona przez zobowiązania gwarancyjne poręczycieli.

c. Relacja z udziałowcami

Jeżeli chodzi o relację z udziałowcami, to pomiędzy spółką kapitałową a jej udziałowcami powinna obowiązywać klasyczna zasada ceny rynkowej (*arm's length principle*). Majątek spółki może być przydzielony właścicielom jedynie w formie zysku bilansowego oraz nadwyżki z likwidacji.

26. Dążenie do powszechnie stosowanego w branży zysku z kapitału (*return on equity*): Zgodnie z planem restrukturyzacji bank LBBW dąży w perspektywie średniookresowej (czyli po zakończeniu procesu restrukturyzacji w 2013 r.), a także w przyszłości, do uzyskania stopy zwrotu z kapitału własnego na poziomie [10–12] % przed opodatkowaniem przy stosownym do profilu ryzyka poziomie funduszy własnych.

Pozostałe zapewnienia:

27. Do 2013 r. władze niemieckie zobowiązują się przysyłać Komisji coroczne sprawozdanie z postępów działań. Sprawozdanie winno zawierać streszczenie dotyczące wdrożenia planu restrukturyzacji oraz szczegółowe informacje dotyczące sprzedaży udziałów i zamknięć spółek zależnych, oddziałów i placówek zgodnie z niniejszą decyzją. W sprawozdaniu należy określić datę sprzedaży lub zamknięcia, wartość księgową na dzień 31 grudnia 2008 r., cenę zbycia oraz wszystkie zyski i straty wynikłe ze sprzedaży lub zamknięcia. Sprawozdanie przedkłada się w ciągu miesiąca od zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego przez radę nadzorczą LBBW, najpóźniej do dnia 31 maja każdego roku ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Źródło: Pismo władz niemieckich z dnia [...] r."